

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI. Rugsėjis – September 22, 1971 Nr. 71

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DEMOKRATŲ TARPE

IEŠKANT KANDIDATĄ Į PREZIDENTUS

Nors iki rinkimų dar visi metai, abiejų didžiųjų partijų kandidatai į prezidentus jau baigia išryškėti. Prezidentas Nixonas savo partijoje neturės rimtesnio konkurento, o iš dešimties ar daugiau norinčių būti prezidentu demokratų politikų pirmąją senatorius Ed. Muxkie, kuris oficialiai dar nepaskelbė savo kandidatūros, tačiau elgiasi taip, kad dėl jo kandidatūros jau nebebūtų jokios abejonės.

Žinia, svarstant politines galimybes visados reikia atsiminti Walter Lippmann išpėjimą, kad politikoje visos staigmenos įmanomos. Tačiau pagal praeities patyrimą galima teigti, kad senatorius Muskie,

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

bus demokratų kandidatas, ygiai taip pat kaip nedaug abejonių buvo dėl Nixono kandidatūros 1968 metais ar B. Goldwaterio 1964 m., nors ir tada buvo daug kalbama apie Rockefeller, Scranton, Romney ir kt. konkurenciją.

Mat, nors ir tokių, palaidų organizacijų, kaip amerikiečių politinės partijos veikėjams ir labai sunku suderinti savo nuomonės dėl vieno ar kito kandidato, į rinkimus jos paprastai išeina su tokiais kandidatais, kurie normaliai turi daugiausia šansų laimėti. Patyrusių stebėtojų nuomone, toks dabar yra senatorius Muskie,

kuris nėra labai ryški asmenybė, bet ta ypatybe gali pasigirti ir jo oponentas prezidentas Nixonas. Muskie, anot TIME, vaizduoja išmintingą ir padorų žmogų (a man of prudence and decency), kuris eventualiai galėtų apie save suburti suskilusius demokratų. Galutinam nominacijos laimėjimui jam dar trūksta pinigų ir rinkiminės temos.

Pinigų jis dar neturi tiek daug, kiek reikėtų iš dalies dėl to, kad demokratų auktojai dar nebūdami visai tikri, kas laimės varžybas, susilauko nuo didesnių sumų davimo vienam kuriam kandidatui. Nominaciją gavus tą problemą bus lengviau išspręsti. Rinkiminė tema yra sunkesnis uždavinys. Kol kas prezidentas Nixonas parodė didelį sugebėjimą šioje srityje sumaišyti savo oponentų kortas. Vietnamo karas vienaip ar kitaip jau vistiek baigiasi, ekonominėje srityje Nixonas irgi pradėjo ieškoti kitų kelių, tikinei būklei pagerinti. Jei jam bent iš dalies pasiseks, jį sunku bus nugalėti.

Už tat vienos kurios nors temos kandidatui kaip pvz. sen. George McGovern -- senam ir atkakliam Vietnamo karo priešininkui, -- galimybių gauti partijos nominaciją nėra daug. Kitai galimi kandidatai būtų sen. Henry Jackson, kuris yra liberalus vidaus politikoje, tačiau "sakalas" užsienio politikoje. Tokia laikysena, žinoma, nėra populiaru demokratų, o ypač jų intelektualų tarpe. Nuotaikos tačiau galėtų pasikeisti, jei įvyktų kurių nors permainų tarptautinėje būklėje, kurios sukeltų kokią "patrioinį" bruzdėjimą JAV. Tuo atveju jo kandidatūra atrodytų daugiau priimtina platesniems sluoksniams, ypač, kad jis jau ir dabar turi nemažai simpatijų unių vadų tarpe. 'Normaliais' laikais

Gal nė vienas didesnis įvykis nesusilaukia iš jaunimo tokio didelio dėmesio, kaip Tautinių šokių šventės. Gi žinia, kad Ketvirtoji tautinių šokių šventė įvyksta ateinančiais metais Chicagoje, sujungdama ne tik JAV ir Kanados tautinių šokių šokėjus, bet platų atgarsį rado Anglijos, Vokietijos, Australijos, Pietų Amerikos kraštų jaunimo tarpe.

Šventei ruošti komiteto pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas ir sekretorė Birutė Vindašienė jau ilgesnį laiką intensyviai dirba, rinkdami įvairias žinias apie tautinių šokių grupes, jų pasiruošimą ir pan. Registracija rodo, kad ateinančioje Tautinių šokių šventėje dalyvaus žymiai daugiau šokėjų, negu praėjusiose šventėse dalyvavo.

Tokios plačios apimties šventės suruošimas kelia daug ir svarbių problemų ir pačiam pirmininkui dr. Leonui Kriaučeliūnui. Todėl jis jau iš anksto planuoja, kad šventės visokeriopą sėkmę užtikrins. Visa eilė darbų atliks: išsiuntinėta užsiregistruosiantiems tautinių šokių grupės repertuaras, užsakytos reikalingos šventei salės, aptartos šventės detalės ir su vyr. meno vadovu Genovaitė Breichmaniene, kuri ypatingą dėmesį kreipia į tinkamą repertuaro išpildymą.

Rugpjūčio 22 d. komiteto pirmininkas dr. Le-

jo, kaip ir sen. Hubert Humphrey, nominacija greičiausiai priverstų prie trečios ar ketvirtos liberalų partijos atsiradimo, kas tik padidintų Nixono perrinkimo šansus ir dėl to demokratų daugumai nepriimtina.

Galimi dar du kandidatai, tai senatorius Kennedy, kuris pats už save nekovoja, tačiau būtų patenkintas nominaciją gavęs. Bet tai galė-

(Nukelta į 2 psl.)

PASIRUOŠIMAS TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI

J. JANUŠAITIS

LB Švietimo Tarybos pirm. J. Kavaliūnas ir Ketvirtosios tautinių šokių šventės pirm. dr. L. Kriaučeliūnas aptaria tautinių šokių reikšmę mūsų jaunimui ir jaunųjų tautinių šokių mokytojų paruošimo problemas.

V. Noreikos nuotrauka

onas Kriaučeliūnas buvo nuskrudęs į Torontą ir turėjo pasitarimą su šokių vadovais G. Breichmaniene iš Hamiltono ir Zigmu Lapinu iš Montrealio.

Aptarta šventės pravedimo tvarka, įėjimai, išėjimai ir tautinių šokių muzikinė palyda. Norima šioje šventėje įvairių žanrų, kas užtikrintų gerą ritmą šokėjams, būtų įspūdinga ir iškili.

Todėl nutarta, kad tautinius šokius palydės "Gintaro" ansamblio liaudies instrumentų - beržinių trimitų, ragelių, birbynių, skudučių, lumzdelių, įvairių rūšių kanklių ir skrabalų jaunimo orkestras.

Gi išgygiavimams ir išėjimams norima sudaryti pučiamųjų instrumentų orkestrą. Tokį orkestrą sudaryti ir jam vadovauti sutiko Alvydas Vasaitis.

Pramatyta ir Toronto "Birbynei" tam tikras uždavinys -- šokius palydėti daina.

Kad tautinių šokių grupės tinkamai pasiruoštų šventei, į Pietų Ameriką tuojau po Kalėdų išvyks šventės vyr. meno vadovė Breichmanienė ir Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje ir Venesueloje veikiančių tautinių šokių grupių vadovams suruošti tautinių šokių kursus. Apie tai jau seniai buvo kalbama ir Bendruomenės sluoksniuose, o dabar tai ryžtasi įgyvendinti komiteto pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas.

Tuo reikalu tariamasi su kun. Saulaičiu ir kun. J. Kidyku. Iš Pietų Amerikos yra užsiregistravęs ne mažas skaičius šokėjų ir norima sudary-

ti sąlygas toms grupėms šventėje dalyvauti.

Iš Anglijos į šventę atvykti nori net 120 šokėjų. Rugsėjo 24 d. į Angliją išskrenda dr. Leonas Kriaučeliūnas ir ten su Lietuvių Bendruomenės ir visuomenės atstovais numato aptarti būdus, kaip tokių šokėjų skaičių į šventę atvežus.

Kaip žinia, šventėje dalyvaus nemažas skaičius lituanistinės mokyklose veikiančių tautinių šokių ansamblių ir grupių. Šių ansamblių ir grupių darbui koordinuoti pakviestas Algis Modestas, Korp! Neo-Lithuania tautinių šokių grupių vadovas. Jis su tautiniais šokiais gerai susipažinęs, pats grupėms vadovauja ir jo talka šventei neabejotinai bus naši.

Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba, Tautinių šokių institutas ir šventei ruošti komiteto pirmininkas vasarą atliko gerą darbą, paruošdamas kursuose visą eilę naujų tautinių šokių mokytojų, kurie dabar aktyviai įsijungė į šventės paruošimo darbus, organizuodami naujas grupes ir joms vadovaudami.

Džiugu, kad šiam darbui daug dėmesio rodė ir LB Švietimo tarybos pirmininkas J. Kavaliūnas, kuriam pečius spaudžia ir didieji lituanistinio švietimo rūpesčiai.

Taigi Ketvirtosios tautinių šokių šventės darbai skubiai rieda į priekį, LB Centro Valdyba, LB Tarybos prezidiumas ir komiteto pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas sutartinai planuoja šią didingą Ketvirtąją tautinių šokių šventę.

Komunistinė Kinija nedarys nuolaidų Amerikai

Neseniai meksikietis žurnalistas -- Julio Scherer Garcia paskelbė Ex-celsior laikraštyje savo pasikalbėjimą, trukusį 2.5 val., su Chou En-lai. Jis sako, kad prez. Kennedy nužudymo teisybė dar esanti nepaskelbta. Kinijos komunistai nenori Kiniją dabar paversiti pasauline revoliucija. Iš kitos pusės, Chou En-lai sako, jog Kinija pradėsianti tautų išsivadavimo sąjūdžius. "Dėl tautos likimo yra atsakingi tos tautos žmonės". Jis sako: "Mes esame prieš agresiją, išikišimą, subversiją ir prievartą. Ir mes remiame tautinio išsilaisvinimo sąjūdį."

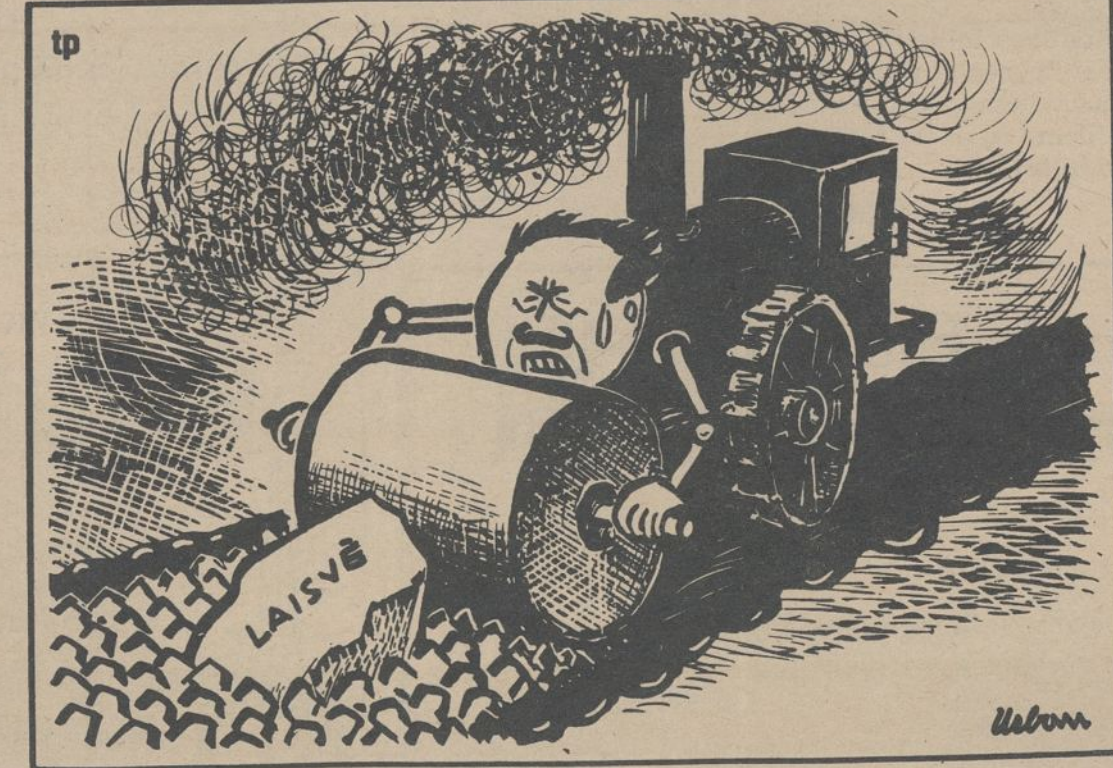
Toliau jis sako, gal būtų ir neteisingai, būtent: "Visas baudimas Kinijoje esąs tvarkomas per darbą ir per auklėjimą. Nedaugelis esą įkalintųjų ir dar mažiau nužudytų (executed). Mes netikime egzekucijos poveikiu".

Korespondentas dar paklausė: "Ar Kinija ižiūri ateities socializmą rinkimų būdu?"

Chou taip atsakė: "Mes netikime parlamentarinio metodo kova. Mes neslepame savo pažiūrų. Mes nerandame vieno atvejo, kuriame nė vienas kraštų nepasisekė išstumti svetimas agresijos pajėgas ir atsiekti visišką tautos nepriklausomybę, tikrą tautišką demokratiją parlamentariu keliu".

Vėl korespondentas paklausė: "Kaip gi yra galima antikapitalizmo čempionui -- Chairman Mao Tsetungui ir antikomunistui prezidentui R. Nixonui susitikti? Kodėl Kinija priima į savo nuosavus namus mirtiną priešą?"

Chou: "Todėl, kad JAV uždėjo blokadą Kinijai ir

Mao: -- Mes viską sulyginsime!...

BRANDT IR BREŽNEVAS SUSITIKO KRYME

Bolševikinėje diploma-
tijoje ir politikoje yra
vartojama gudri taktika,
pagrįsta meilės psicho-
logija: jei su viena mei-
luže susidėsi, ji tavęs
nevertins ir išsiūps, bet
jei su dviem ar trim --
tai tada jos dėl tavęs var-
žysis ir bus sukalbames-
nės. Šią taktiką dabar pa-
sirinko Brežnevas santy-
kiuose su dviem V. Vokie-
tijos atsakingais politi-
kais: kancleriu Brand-
tu ir pretenduojančiu
kandidatu į kanclerius
R. Barzeliu. Brežnevas
abu pakvietė politiniams
pasikalbėjimams į So-
vietų Rusiją.

Iš-netolimos praeities
mes gerai žinome, kad
kitų valstybių politikų pa-
kvietimas į Rusiją nieko
gera nežada. Prisimin-
kime, kaip 1940 m. pava-
sari buvo iškviesti Lie-
tuvos atsakingi politikai
min. pirm. Merkys ir už-
sienio reikalų min. Urb-
šys. Tuoju po to sekė
Maskvos ultimatumai
Lietuvai ir okupacija. Ži-
noma, V. Vokietija nėra
Lietuva, ji yra didelė
valstybė, nors milita-
riškai šiuo metu ir ne-
stipri. Taigi, nors Brež-
nevas šį kartą gal ul-
timatumo Brandui ir nei-
teiks, bet bandys visais
metodais intriguoti ir
spausti, kad daugiausia
laimėtų Maskvos naudai.

Oficialiai yraskelbiam-
a, kad W. Brandtas šią
savaitę Kryme su Brež-
nevu kalbės Europos
saugumo konferencijos
prekybos, kultūros ir
oro susisiekimo sutar-
čių klausimais. Tačiau,
šis dviejų atsakingų po-
litikų pasitrykimas yra
ruošiamas gana paslap-
tingoje atmosferoje. W.

DEMOKRATŲ TARPE...

(Atkelta iš 1 psl.)

tų atsitiktį, jei kitų kan-
didatų šalininkai mirtinai
susipyktų -- ir New
Yorko burmistras John
Lindsay.

Nors visai neseniai
perėjęs demokratų parti-
jon, Lindsay palyginti
yra labai populiarus ir
pagal viešosios nuomo-
nės tyrinėjimą demokra-
tų kandidatų tarpe šiuo
laiku stovi ketvirtos vie-
toje po Muskie, Kennedy
ir Humphrey. Tai labai
stebėtina. Tiesa, jis la-
biai gražiai atrodo, ta-
čiau jo burmistravimas
New Yorke parodė, kad
jis praktiškai nieko ne-
sugebėjo padaryti. At-
seit, jis tinka į presiden-
tus tik dėl to, kad prie
bankroto privedė didžiau-
sią JAV miestą! Jei tai
ką nors įrodo, tai tik tą,
kad politikoje iš tikro ne-
gali būti visai tikras.

Brandtas vyksta į Kry-
mą su apibrėžta svita.
Iš Brežnevo pusės vokie-
čių žurnalistai palydo-
vai nepageidautini. Tai-
gi, Brežnevas, matyt,
ruošia gana slaptą pasi-
kalbėjimą su kancleriu
W. Brandtu. Galimas da-
lykas, kad Brežnevas
bandys įtikinti W. Brand-
tą, jog dabartinei V. Vo-
kietijai naudingiau susi-
dėti su Maskva, negu su
Washingtonu. Brežnevui
juk labiausiai rūpi Ame-
riką išstumti ne tik iš
Azijos, bet ir iš Euro-
pos.

Vokiečių opozicijos
frakcijos vadas R. Bar-
zelis nepalankiai pasi-
sakė dėl šios Brandto
kelionės. Nevisuomet,
girdi, reikia lėkti, kai
Brežnevas pašvilpia. Ta-
čiau ir pats Barzelis
šiuo atveju negeresnis.
Jis taip pat bolševikų pa-
siuntinio Bonnoje švilpe-
siui greit teigiamai atsi-
liepė. Ką jis naujo pasa-
kys Maskvai? Juk Mask-
va gerai žino vokiečių
krikščionių demokratų
nusistatymą jos atžvil-
giu.

Atrodo, kad du pagrin-
diniai V. Vokietijos ri-
valiai Maskvos bus pa-
naudoti savo intere-
sams: varyti didesnę ply-
šį Vokietijos viduje ir
laimėti daugiau koncesij-
ų tarptautinėje politiko-
je. R. Barzelį bandys
dar bolševikai ir kom-
promituoti, kad eventua-
liai paruoštų kelią nuo
laidesnio būdo krikš-
čionių demokratų politi-
kams ateiti į partijos
virsūnes.

CHRUŠČIOVAS
SENIAI JAU MIRĖ...

Rugsėjo 11 d. Mask-
voje širdies liga mirė
buvęs Sovietų Rusijos
diktatorius Nikita S.
Chruščiovas. Apie jo
mirtį bolševikų spauda
ir vadai dvi dienas tylė-
jo, o po dviejų dienų pa-
skelbė trumpą oficialų
pranešimą, kad mirė nu-
sipelnęs pensininkas...
Bet užtat laisvoji spau-
da, demokratijos politi-
kai jam gieda ditiram-
bus... Mes gi šią mir-
tį sutinkame ramiai ir
šaltai, nes Chruščiovas
mums neatnešė nei lais-
vės, nei gerovės. Jis ne-
tik Lietuvą, Latviją, Es-
tiją laikė ir toliau pa-
vergtas, bet dar 1956 m.
Vengrijoje su tankų pa-
galba užgniaužė vengrų
pastangas išsilaisvinti
iš maskvinės hegemoni-
jos.

Faktinai Chruščiovas
mirė 1964 m. spalio 14
d., kada jis buvo kompa-
rtijos "draugų" nušalin-
tas iš valdžios. Tada jau
jį uždarė Brežnevas į sa-
votišką kalėjimą: Chruš-

čiovas negalėjo laisvai
savo vasarnamyje ir nu-
sičiaudėti. Jis tegalėjo
atlikti vienintelę prievar-
tinę pareigą: seklių aki-
vaizdoje pabalsuoti už
Brežnevo išstatytus kan-
didatus. Tiesa, jis para-
šė "memuarus", kurie
yra išspausdinti lasivaja-
me pasaulyje, bet ne S.
Rusijoje. Tačiau ir šie
"memuarai" yra daugiau
sovietinio biznio reika-
las, o ne demokratijos
laimėjimas.

N. Chruščiovas buvo ti-
piškas komunistinės san-
tvarkos veikėjas, sumas-
nus kopėjas per lavonus
į valdžią. Jo karjera nuo
eilinio komunisto iki dik-
tatoriaus buvo daroma
tiesia linija, be zigzagų.
Ir jam sekėsi. Iš ukrai-
niečių piemens išaugo į
vadovaujančius politi-
kus. Jis apie 10 m. buvo
Ukrainos diktatorius (jis
buvo ukrainietis, gim.
1894 m. Kalinovkoje) jis
11 metų buvo faktinasis
visos S. Rusijos imperi-
jos diktatorius. Vakarie-
čiai jam priskiria kaip
nuopelną Stalino aureolės
nuėmimą. Tiesa, kad
Chruščiovas Staliną nu-
vertino ir jo taktiką visi-
škai pakeitė. Jis gerai ži-
nojo, kad Stalinas dėl sa-
vo nežmoniško žiaurumo
yra neapkenčiamas ne
tik pavergtų tautų, bet ir
pačių komunistų. Todėl
Chruščiovas pasirinko
šiek tiek liberalesnę val-
dymo metodą. Bet tiks-
las ir Chruščiovo liko
tas pats -- įgyvendinti ko-
munizmo diktatūrą visa-
me pasaulyje. Juk jis vie-
šai UNO posėdyje paskel-
bė, kad komunizmas nu-
šluos kapitalizmą.

Chruščiovas buvo sa-
votiškas politinis klounas,
cirko artistas, ku-
ris sugebėjo vaidinti
juokdario politiko vaid-
menį. Prisiminkime jo
batu trunkamo sceną JT
posėdyje. Jo ir veido
bruožai buvo klouniški:
juose nedaug išminties
bet daug klouniškos iš-
raiškos. Kumščiu jis vai-
dino savo "nedraugą"
Staliną, o gerklę savo
priešą Hilterį. Tačiau
jis buvo laimingas, kad
sugebėjo rimtus politi-
kus priešininkus savo
vaidyba įtikinti...

Tiesa, lietuviai ir šiek-
tiek pasinaudojo Chruš-
čiovo "liberalinio" valdy-
mo lengvatomis. Vienas
kitas iš Sibiro išsiūps-
ta sveikata grįžo namo,
vienas kitas išsivienijo
leidimą įvažiuoti į JAV.
Tačiau visa pavergtoji
Lietuva ir Chruščiovo
diktatūros laikotarpyje
buvo "vyresniojo brolio"
išnaudojama, prislėgta,
valdoma tų pačių Stalino
gauleiterių.

M. Sargenis

OKUPUOTOS LIETUVOS "PREKYBINIAI" RYŠIAI

Lietuvą užgrobė sovie-
tai ilgesnį laiką skelbė-
si sukurę stambią Lietu-
vos pramonę, įgalinę
Lietuvą gamintis komp-
likuotus pramoninius
agregatus, kas duoda di-
džiules pajamas apara-
tų gamintojams. O "drau-
giškoji" sovietinių pra-
monės gigantų globa duoda
galimybę Lietuvai turėti
moderniausius indus-
trinius įrengimus.

Tačiau, taip nėra. Vie-
nų byloja propagandinės
fanfamos, kitų rodo gy-
venimo faktai.

Lietuvos pramonė su-
kurta pilniausioje pri-
klausomybėje nuo žalia-
vas teikiančiųjų bazių.
Tos bazės yra Tarybų
Sąjungoje. Iš savo natū-
ralių bazių, dėl ekspor-
to stokos, Lietuvos pra-
monė negali verstis.
Taip pat ir saviems po-
reikiams Lietuvos žalia-
vų bazės netinka, nes vis
paliekamos be ypatinges-
nio Kremliaus dėmesio.

"Draugiškoji" Tarybų
Sąjungos pagelba todėl tu-
ri ryškią propagandinią
- spekuliacinę prigimtį.
Kada spaudos bendradar-
biai rašo apie laukų dar-
bus, nuolat skamba kom-
bainų ir agregatų rusiš-
kai - tarybiniai vardai.
Tačiau Erfurto žemės
ūkio pramonės progapa-
nistiško, kad 3500 vokiš-
kųjų traktorių pluša ok.
Lietuvos laukuose.

Vilniečiai ir kaunie-
čiai ("Valst. laikraštis"
Nr. 87) važinėja veng-
riškais autobusais. Taip
pat moksliškos Vilniaus
laboratorijos naudoja
vengrišką matavimų apa-
ratūrą.

Rytų Vokietijos pra-
monė plačiai srove tiekia
ok. Lietuvai žemės ūkio
mechanizaciją, bulvių ir
siloso kombainus, šie-
napiovėjas, pašarų smul-
kintuvus, grūdų valymo
mašinas... Taip pat Ry-
tų Vokietija siūnia sa-
vo specialistus į ok. Lie-
tuvos žemės ūkį ir ga-
myklas, kad ok. Lietu-
vos darbininkai "išsisą-
vintų" mechanizmo paži-
nimą ir sudėtingesnio
darbo metodus.

Čekoslovakai tiekia
ok. Lietuvai troleibus-
sus. Čekoslovakai įren-
gė azotinių trąšų ga-
myklą Jonavoje ir Kė-
dainių cheminių kombina-
tą. Vilniuje dažnai lan-
kosi čekai fizikai, chemi-
kai, parazitologai, eko-
nomistai.

Šie bendrieji daviniai
rodo, kad ok. Lietuvos
ūkis negali remtis "drau-
giška" Sovietų sąjungos
pagelba. Kiekvienoje gy-
vybinėje ūkio šakoje ma-
tyti, kad Vakarai kaip bu-
vo, taip ir liko kompli-
kuotesnės techninės tal-
kos šaltinis. Rusai ima
iš Lietuvos teritorijos

žemės ūkio produkciją,
tiekia žaliavas ekspor-
tui ir tuo kontroliuoja
Lietuvos ūkio politiką.
Prekybiniai Lietuvos ry-
šiai su Vakarais (kad ir
sovietiniais Vakarais)
yra visiškai Maskvos
kontrolėje.

Daugis ok. Lietuvos
gaminį siunčiami net-
gi į Afrikos kontinentą.
Tai gerai atitinka pro-
pagandiniams Maskvos
siekiams, bet neturi ap-
čiuopiamos naudos ok.
Lietuvos užsienio pre-
kybos biudžetui. Tas biu-
džetas yra tiksliai dalis
bendrojo Maskvos užsie-
nio prekybos biudžeto.

Ok. Lietuvos industri-

jai reikia nemažai darbo
jėgos. Tad ši jėga "pa-
rūpinama" iš Gudijos,
Uralo, net iš Sibiro. Tai
nėra ekonominė darbinin-
kų invazija, kaip tai yra
Vakarų Vokietijoje ar
Prancūzijoje (italai,
graikai), bet planinga
Lietuvos nutautinimo po-
litika. Lietuviai gi vilio-
jami ir skatinami vykti
darbams į Rusiją.

Šiomis dienomis če-
koslovakai patieks ok.
Lietuvos ūkiui 88 melži-
mo agregatus. Lietuviš-
kų melžėjų "užduotis"
išsivinti darbo techni-
ką, primelžti nustatytus
"primilžius" ir riebalus
pristatyti Maskvai.

DOVANOS ARTIMIESIEMS

PIGIAU... GERIAU... GREIČIAU...

Nežiūrint tai, kad prekių kainos nuolat visur
kyla, mūsų kainos iki galo šių metų pasilieka tos
pačios.

Išnaudokite progą pasiųsdami, jau dabar, do-
vanų siuntinuką savo artimiesiems į Lietuvą.

SIUNTINYS 1971 (3).

3¼ jardo puikios vilnonės angliškos eilutei me-
džiagos, 3 jardai vilnonės angliškos apsiaustui me-
džiagos, 1½ jardo crimplene medžiagos suknelei, vy-
riškas arba moteriškas nertinis, vyriškos arba mote-
riškos nailono arba vilnonės kojines, vilnonė gelėta
arba su ornamentais skarelė, 20 geriausių anglišku
cigarečių, 1 dėžė šokolado.

Siuntinio kaina įskaitant muitą ir visas per-
siuntimo išlaidas yra \$100.00.

SIUNTINYS 1971 (4).

Itališkas nailoninis vyriškas arba moteriškas
lietpaltis, vilnonė angliška eilutei medžiaga, vilnonė
medžiaga suknelei, medžiaga sijonui, 1 vyriški išei-
giniai nailono marškiniai, 1 blyuskutė, šilkinė gelėta
skarelė, 1 kaklaraištis, 1 dėžė šokolado.

Siuntinio kaina su visomis išlaidomis \$90.00.

Taip pat, galime pridėti prie šių arba kitų siun-
tinių be jokių papildomų persiuntimų išlaidų, daiktus
kuriuos klientas pageidauja.

Šie yra labai vertingi ir reikalingi dalykai: Nailo-
ninio kailio viršus apsiaustui \$3.00, vilnonės ge-
lėtos skarelės \$5.00, vyriški arba moteriški nerti-
niai už \$12.00, arba \$18.00, nailono marškiniai \$9.00,
nailono lietpalčiai \$11.00, crimplene medžiaga suk-
nelei \$9.00, ilgi vilnoniai šaliai \$10.00, kompliktas
moteriškų nailono apatinių \$7.00, kompliktas vyriš-
kų šiltų apatinių \$12.00 ir kita.

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.
Tel. 01 739 8734.

Saugus ir pelningas sutaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos
valstybės įstaigose įregis-
truotą nuosavybės ląstą,
be Jūsų sutikimo ar su Ju-
mis neatsiskačius niekam
neperleidžiamą. Dėl smul-
kesnių informacijų kreip-
kitės į mus, lietuvių įkur-
tą ir vadovaujamą inves-
tavimo Bendrovę

RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲ • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASIRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

PARAPIJINIŲ MOKYKLŲ PROBLEMA

Kreipdamasis į Kolumbo Vyčių seimą, prezidentas Nixonas pasakė: "Jūs galite remtis mūsų parama".

Tai, aišku, nebuvo konkreti finansinė valstybės parama parapijinėms katalikų mokykloms, bet tik valstybės galvos nuomonė, šiuo dabar ypač aktualiu reikalu.

Kardinolas Terence Cooke supadidėjusiomis viltimis atkreipė dėmesį į tą Prezidento nuomonę, kad gali būti atrasti fondai, ir kad "Aukščiausias Teismas pasiklausio, ką sako Prezidentas".

Kaip tik pereitą pavarą Aukščiausias Teismas nutarė, kad yra nekonstitutiška apmokeiti nereliginius dėstymo dalykus parapijinėse mokyklose. Atseit, valstybė negali mokyti už matematikos ar geografijos dėstymą mokytojų, kuris tuos dalykus dėsto parapijinėse mokyklose. Šituo savo nutarimu Teismas atmetė nuomonę, kad mokslo objektai gali būti klasifikuoti religiniais ir nereliginiais. Nuo 1955 metų bažnytinė hierarchija siekė tą nereliginį mokslą apmokėti mokytojų ir pralaimėjo jį teisme.

Jungtinėse Valstybėse yra apie 10,500 parapijinių mokyklų. Jas lanko per keturis milijonus mokinių. Sunki finansinė būklė palengva priverčia uždaryti tas mokyklas. Atrodo, ši rudenį užsiders dar 700 mokyklų. Valstybinius biurokratus gąsdina, kad, jeigu valstybė mokėtų vien ne religinių mokslų privačioms mokykloms parapijinėse mokyklose, dėl didelio mokytojų skaičiaus ir išlaidos būtų didelės. Tuo tarpu šiose mokyklose mažėja vienuolių mokytojų skaičius ir vis daugiau ateina civilių mokytojų.

Už šios išviršinai finansinės problemos glūdi kita, gilesnė ir sunkiau išsprendžiama liberalėjancioje visuomenėje. Katalikiškos mokyklos skirtos netikėtai žinių perteikimui, kaip valdinės mokyklos. Katalikiškos mokyklos savopa skirtimi turi virš praktinio dar ideologinį tikslą. Jos skirtos visuomenės krikščioniškajai kultūrizacijai. Visuomenės auklėjimą ši sistema ne apriboja vien tik žinių perteikimu, bet stengiasi formuoti būsimos visuomenės kadrus, tikinčius ir praktikuojančius krikščioniškąją moralę.

Kaip mes žinome, pirmosios lietuviškosios parapijinės mokyklos įsavo auklėjamąją programą buvo įjungusios ir etninių vertybių išlikimo tikslą. Tos mokyklos, savo laiku, suvaidino milžinišką tautinės sąmonės išlaikymo darbą. Deja, bažnytinė hierarchija, vėliau, ėmė krypti nuo etninės mokyklos, ėmė jau amerikizuoti ir tuo pakirto savo gyvybės šaltinį. Neetninė parapijinė mokykla greičiau uždūsta bendroje visuotinio liberalėjimo jūroje...

Ir dabar dar daugelis tiki, kad parapijinės ir kitokios katalikiškosios mokyklos teikia geresnį auklėjimą už savo auklėjimo pastangose visais išsekusios valdinės mokyklos. Asmeniškai fondai iki šiol vis įstengia išlaikyti privatiškąsias mokyklas. Šia mintimi vedinas prezidentas užtikrino katalikiškąsias mokyklas jų misijos didingumu ir savo asmeniškai simpatija jų darbui.

Ar bus atrasti fondai, kurie gelbės finansuoti? Ar tie fondai bus pakankami? Ar tų fondų veikla neįsprovokuos vėl kazuistinių Aukščiausiojo Teismo nutarimų prieš privatinų mokyklų rėmimą? Į visa tai dabar sunku atsakyti. Šiame reikale, tačiau išryškėjo vienas esminis, nors dar ir teoretinis bažnytinės hierarchijos laimėjimas -- vyriausybė nėra abejinga privatiškai auklėjimo sistemai, kuri vedama greta valdinės.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

■ laiškai Dirvai

TUMO VAIŽGANTO TAKAIS

Tumas - Vaižgantas, klasikinis tautos rašytojas turėjo ypatingą sąvaybę ieškoti gerų darbų ir mažų darbelių. Tai ypatinga dorybė. Mes, čia, tremtyje dažniausiai ieškome blogųjų darbų, net ir bažnyčioje klebonas išskaičiuoja mūsų nedorybes ir įvairių rūšių nuodėmes. O jau apie rašytojus ir publicistus nėra kol kalbėti. Jie vienas kito rašiniuose išrinkioja kiekvieną dirbę, kiekvieną agunos grūdą, visai nepastebėdami gerųjų dalykų.

Man labiau patinka tumiška - vaižgantiška tak-

Ketvirtos Spaudos, Radijo ir Bendruomenės atstovų dienos įvyko š.m. rugsėjo 18-19 dienomis svetingojoje Tabor Farmoje, Sodus, Mich. Jas, kaip ir ankstyvasias, rengė PLB valdyba.

Iš kviestųjų svečių dalyvavo: Dr. S.A. Bačkis, Lietuvos Diplomatinės Tarnybos Narys, p. Kazys Kleiva ALT'o viceprimininkas ir Kanados LB pirm. dr. S. Čepas. Laikraščių redaktoriai atvyko iš: Tėviškos Žiburių, Naujienų, Dirvos, Laiškai Lietuviams ir Laisvosios Lietuvos. Radijo Valandų atstovai atėsi iš: Detroito Lietuvių Radijo, Lietuvių Radijo Forumo Chicagoje, Lietuvių Radijo Toronte ir Lietuvių Radijo programos vedėjas amerikiečiams kun. K. Pugetvičius iš Baltimorės. Raštu pranešimą ir siūlymus pateikė Kalifornijos Radijo Programos vedėja Stasė Pautienienė. Dalyvavo Žurnalistų Sąjungos atstovai, laikraštinkai, apylinkių bei apygardų atstovai ir 5 PLB valdybos nariai. Viso užsiregistravo virš 50 dalyvių. Kaip ir paskutinius du, suvažiavimą pravedė PLB vykdomasis vicepirm. dr. Antanas Butkus. Čia talpiname jo atidaromąjį žodį:

Jau ketvirtą kartą renkames Spaudos, Radijo ir Bendruomenės darbuotojų pasitarimą. Kaip žinote, pirmąjį iš jų sukvietė šios svetingos vasarvietės įsteigėjas ir ilgametis jos savininkas, PLB Pirmininkas, velionis Juozas Bačkinas. Tai buvo neformalus susitikimas, daugiau pasižymėjimas ir malonus laiko praleidimas vaišingo šeimininko sukvietusių svečių tarpe. Jame daugiausiai laiko buvo skirta privatiškai išsikalbėjimui spaudos ir radijo darbuotojų tarpe.

Antrąjį susitikimą surengėme Velionies PLB Pirmininko Juozo Bačkinio prisiminimui, šios vasarvietės naujųjų savininkų ponios Almos ir inž. Valdo Adamų bei PLB Valdybos bendru susitarimu.

Trečiąjį ir šiandien ketvirtąjį susitikimą ruošiamo, mes jau žinome, kad velionies PLB Pirmininko įvesta tradicija yra naudinga palaikyti.

Dabartinė PLB Valdyba vien pati tos tradicijos tęsti nepajėgtų finansiniai, tad ponų Adamų nuoširdi talka čia yra lemiantis faktorius, už kurį jiems nuoširdus ačiū!

Dabar keletas žodžių dėl šių pasitarimų naudos.

Po antrojo girdėjome, kad PLB Valdyba jo programą perkrovė bendruomeniniais reikalais ir kad per mažai laiko liko

taika -- ieškoti gerųjų darbėlių. Tad šį kartą ir norėjosi pasidalyti tais gerais darbais su Dirvos skaitytojais.

PIRMAS GERAS DARBAS.

V. Meškauskas Dirvos rugpiučio 20 d. laidoje parašė ypatingai vertingą politinę apžvalgą, pavadintą -- Kairės ateitis. Šiame straipsnyje padaryta labai tiksli ir labai svarbi išvada, būtent: kad visa JAV politinė struktūra slenka kairėn, taip pat ir soci-

(Nukelta į 4 psl.)

SPAUDOS IR RADIO DIENA

privačiam išsikalbėjimui. Trečiąjį suvažiavimą uždarančiam buvo kai kieno pasigesta spaudos bei radijo darbuotojams specifiniai - techniški klausimai programos, nors joje buvo trys gerai paruošti referatai: vienas Bendruomenės, kitas spaudos, trečias radijo darbuotojus liečiančiais klausimais.

Dabartinį susitikimą ruošiant buvo pasigendama jo paskelbtos temos konkretumo stoka. Vienų buvo siūlymo daugiau laiko skirti PLB ir kitų veiksmų programiniams pranešimams, lietuviškos veiklos galrių ir paskatų nustatymo, gi iš kitos pusės spaudoje rašiusių buvo prisibijoma, kad ir vėl bus pamokslaujama redaktoriams!

PLB Valdybos vardu aš nuoširdžiai dėkoju visiems spaudoje, laikraščiais ir privačiu žodžiu kėlusiemis ketvirtąjį susitikimą reikšmę ir dėl jo padariusiems konkrečias pastabas. Nuoširdžiausias ačiū visiems Jums į atvykusiemis. Netenka Tamsoms aiškinti, kad šio susitikimo pobūdis skiriasi nuo kitų veiksmų, ar organizacijų atstovų suvažiavimų. Čia pirmoje eilėje atvyksta lietuvių viešosios nuomonės formuotojai bei jos propaguotojai, o ne nutarimų galia turintieji organizacijų atstovai.

Čia pirmoje eilėje neformaliai pasikalbėjimo ieškoma lietuviškos veiklos negalavimo priežasčių atpažinimo, ieškoma spaudos bei radijo darbuotojų tomis problemomis susidomėjimo, bei pagalbos lietuviškai bendrinei veiklai sustiprinimui.

Tiesioginės naudos nei sau asmeniškai, nei savo laikraščiu, nei savo radijo programai bendrose diskusijose geriausiai ieškokime, nes vargu ar surasime. Naudos, tačiau, bus, jei mes klausimą apsuksime visu 180°, arba visu pusradžiu atgal ir jei kiekvienas iš mūsų giliai susimąstę pagalvosime, kuo mes patys galime konkrečiai prisidėti, kokią praktišką naudą galime suteikti lietuvių bendrinės veiklos sustiprinimui.

Pasigendama ir konkretumo. Jo bendrinėm sąvokom ir trumpam žodyje neįmanoma išsakyti. Tačiau konkretumo atsielsime tuomet, kai iškelts klausimus svarstysime dalykiškai, kai nesikoncentruosime praeities klaidose kaltininkų ieškojime, bet atvira širdim ir šaltu protu žiūrėsime į lietuviškos veiklos ateitį. Konkretumo atsiras, kai kalbėsime apie dalykus, kurie nuo mūsų pareina ir prie kurių pagerinimo mes galime konkrečiai įnešti prisidėti.

Svarbiausia, kai neieškosime skirtumų tarpusavyje dėl raišdės, bet kuomet sugebėsime įvertinti kitų dedamas pastangas ir pasidžiaugsime jų atsiektais laimėjimais.

Susitardami, o ne nutardami geriausiai susilauksime veikloje pritarimo, be kurio pozityvūs rezultatai neįmanomi. Geros valios pritarimo tegalime tikėtis tik tuomet iš kitų, kai ji mes patys parodome.

Pašalinę ir ne nuo mūsų pareinančios darbai kliūtys labai didelės. Prisidėkime prie to, kad kiekvienas darban ateinantis savanoris nebūtų atstumtas, priešingai, jų darbas mūsųose būtų įvertintas.

Nesakau, kad nereikia kritikos, jina yra būtina darbo kėrybiniam lygiui pakelti. Tačiau kritika turi būti nuoširdi, konkreti ir pozityvi.

Dirbančiųjų mūsųose visados buvo. Jų darbus reikia paremti ir jiems talkon ateiti. Konkretumui noriu bent keletą pavyzdžių suminėti.

Buvęs PLB Pirmininkas velionis Juozas Bačkinas, dabartinis jos pirmininkas Stasys Barzdukas, sistematingai aukodamas didelę dalį darbo dienos bendruomeniniams rūpesčiams, VLIKo pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas, nei laiko neįsiamenško turto nepagalįs pavergtos Lietuvos bylą keliant, Buvęs ALT'o pirmininkas dr. Leonas Šimutis ir dabartinis -- dr. Kazys Bobelis sugebąs rasti daug laiko nuo profesinių ir žiemos reikalų, Lietuvos išvadavimo bylą judinti.

Kanados Krašto pirmininkas dr. Silvestras Čepas ir JAV LB Centro valdybos pirmininkas

Vytautas Volertas, jų išsvermingas darbas ir parodytas taktas kitai galvojančioms, ilgainiui patraukus, tikiu, ir kitus.

Žurnalistas Jurgis Janušaitis, gausiais straipsniais spaudoje visados teigiamai propaguoja veiklos laimėjimus.

Lietuvių Fondo steigėjas dr. Antanas Razma ir Ohio Lietuvių Gydymo Kultūrinės premijos sumanytojas ir įsteigėjas dr. Danielius Degesys.

LB švietimo Tarybos pirm. Jonas Kavalitnas ir visi liuanistinių mokyklų mokytojai, lietuviškų laikraščių redaktoriai ir radijo programų vedėjai ir daugelis kitų, kurie konkrečių ir nepailstamų darbų atiduo savo duoklę lietuviškajai veiklai sustiprinti, net nepagalvodami, kokios jie iš to turiasmeniškos naudos!

Tad ir siūlau, ketvirtąsias spaudos, radijo ir visuomenininkų dienas pradėti klausimą statant ne kiek patys gausime naudos, bet kuo konkrečiai kiekvienas iš mūsų sugebėsime prisidėti prie lietuviškosios veiklos sustiprinimo!

Visų šios veiklos aspektų, žinoma, joku būdu nespėsime išanalizuoti. Iš savo pusės aš siūlau tris:

1. JAV-bių Lietuvių Bendrinės veiklos suderinimo klausimą.
2. Apylinkių arba lietuvių kolonijų veiklos sustiprinimą: Kodėl jaunesniosios kartos per mažai domisi mūsų tradicinio veikla.

■ Šis bei tas

LB šviet. Taryba netikėtai pradžioje - paskelbė spaudojilgoką sąrašą jos žinioje esančių mokslų priemonių. Vadovėlių eilė tikrai gausi -- pakanka visiems skyriams, siūlymi ir kalbos pratimai, dienynai, sąsiuviniai, net vaidinimai. Tačiau antroji viso sąrašo lentyna -- KNYGOS JAUNIMUI -- yra graudžiai skurdžios: vos penkios knygelės. Juoktis ar verkti? Jau pora dešimtmėčių šlapus Atlanto turime savas mokyklėles, lietuviškai pramokytų vaikų ir paauglių, tur būt, skaičiuojama ne šimtus, o tūkstančius... Spaudoj nuolat sušvinta naujai kuriamų žemų atvaizdai ir -- linkėjimai nepamiršti savojo žodžio, rašto... Oskaityti turime iš viso vos 5 knygeles... Čia lyg koks nesupratimas. Arba mes iš lietuviškos skaitymo - mokyklo sąmoningai tik patyčia darome, arba esame dvigubi skurdžiai (dvasios ir pinigų), kad per 20 su viršum metų nepajėgėme pagaminti vaikams nė dešimties knygelių pasiskaitymui; arba nors tvinkstame gerais norais ir lėšom, visiškai nemokame to dalyko tinkamai įknyti...

● Regis (būkime optimistai) -- čia yra trečiasis atvejis. Bet niekas neužgema visą mokėdamas ir išmanydamas. Būtinai pridėti noro ir pastangų nuolatos ką nors daugiau, nors ir lėtai, pramokti, vis ką nors tobiliau atlikti, geresnių vaisių pasiekti. O mes, atrodo, tik tūnomės baloje ir -- ne nebandomė aukštyn kapstyti... Kur yra mūsų vyriškai protingos galvos? Ar kad skaitiniai jaunimui nėra politinė sritis, tai -- paliekama "Dievo valiai"? Ar visos priemonės išmėgintos? Ar jau į visas knygų leidyklas kreiptasi prašant įsipareigojti kasmet ar pramečiui išleisti po knygėlę jaunimui? Ar buvo ieškota viešu, t.y. platesniu būdu mecenatų jaunimo knygų premijoms? Ar buvo sukataloguoti anksčiau išleisti knygų ištekliai ir sužinota, kurios dar neišspauduotos -- galimos dar ir šiandien pasilyti? Ar buvo prašyta iš L. Fondo lėšų specialiai jaunimo skaitiniams? Tik jau bent nesitęčiokite su tom penkiom knygelėm, nes tai yra visos mūsų veiklos (ir nuoširdaus rūpesčio jaunąja karta) įžaidimas.

● Teigiamai vertiname švietimo vadovų pastangas įnešti ką nors ryškesnio į tą taip svarbią sritį. Čia yra gera linkmė: visuotiniai prabilti per spaudą, pareklamuoti turimas mokslo priemones, užmegzti glaudesnį ryšį su sava visuomene. Nors, be abejo, tas mokslo priemonės vaikai įsigys savo mokyklų nurodomi ir paskatinami, Bet šis skelbimas gali pasiekti nevieną iš tų, kurie nelanko mokyklos, kuriem ji yra pertoli.

Tačiau to penketo knygelių jaunimui paskelbimas yra kažkokia mįslė. Ją būtina reikiai išaiškinti. Ar tai čia tik šviet. Tarybos leidiniai? Bet juk ji neturi tos srities monopolio. Tad žalinga jai įsiričiuoti į kitų leidyklų plotmę, t.y. prisilyginti prie įvairių leidyklų, net privačių leidėjų ar asmenų. Atstioti greta kitų lyg konkurentu (nes tai yra prekybos sritis). Taip yra pažeminama LB, jos funkcija numušama ligi eilinio pirklio bižniovimo. Antra, šiuo būdu kitų leidyklų pastangos dar leisti knygų jaunimui visai užsmaugiamos: šviet. T-ba verčiasi "valdiškom lėšom" ir todėl lengviau gali vesti reklamą! Gal būt, spauda šv. T-bai daro nuolaidas (gal įdeda žinias dykai), t.y. visuomenės lėšos neekvojamos reklamai, tačiau kaip tada jaustis kitom leidyklom, kurios tokių privilegijų neturi? Trečia, šv. T-ba šiuo žygiu visas kitas jaunimui knygas, čia neįtrauktas, žiauriai nuvertina: ką ji savo prestižu viešai pasiūlo -- tai tampa išskirtinai pagerba, o ko nėra jos lape įrašyta -- lieka pirkėjui lyg abejotina, menkesnės vertės...

● Kad šv. T-ba lig šiol globojo mokslo priemones ir vadovėlius, tai buvo suprantama. Bet dabar ji paėmė savo sąjon ir jaunimo skaitlinių lentyną. Tai didelė atsakomybė. Ar ji tikrai nori pati viena tas knygas leisti ir pardavinėti? Juk kitos leidyklos ir pardavklos jau savaime nurungiamos LB prestižu ir -- L. Fondo teikiama lėšom! Tuomet privaltų savo uždavinį rimtai įžvelgti. Pvz. suregistruoti, telkti pas save ir viešumai skelbti visus jaunimo skaitinius, Kvieti autorius tos srities kūrybai ir ieškoti jau paruoštų rankraščių. Surasti mecenatų knygų leidimui ir kasmetinei premijai, išleisti kasmet bent penktą knygelių jaunimui. Gyviau tvarkyti skaitinių išplatimą par mokyklas, tėvų komitetus, jaunimo draugijas bei šventes, stovyklas ir kt... šv. T-ba remiasi ir L. Fondo aruodais, tad svarbu žygių tikslumas ir aiškesnė informacija visuomenei. Juk meldėmės: Nevesk mūsų į pagundą... Tad nedarykite tokių žingsnių, kurie kelia neaiškumus ir daigina tarpusavio ginčus...

3. Amerikiečių spaudos informavimas: Konkretūs planai jo sustiprinimui. Tiesa, teks susirinkusiems išspręsti ar Spaudos ir Radijo darbuotojai norės atskirų simpoziumų savo specifiniams klausimams diskutuoti ir ar jie nori tuos klausimus spręsti visiems bendrosė diskusijose.

Toliau sekė PLB valdybos pirm. Stasio Barzduko, Diplomatinės atstovo dr. S.A. Bačchio, ALT vicep. Kazio Kleivos ir Kanados LB pirm. dr. S. Čepo sveikinimai.

Bendrame simpoziume įžanginius diskusijomis pranešimus ir konkrečius pasiūlymus pateikė: A. Butkus -- JAV lietuvių bendrinės veiklos koordinacija; Ingrida Bublienė -- Veiklos sustiprinimas apylinkėse - kolonijose; Vytautas Kasniūnas -- Kokiu būdu suaktyvinti amerikėnų spaudoje informaciją apie mūsų reikalus; kun. K. Pugetvičius -- Lietuviškos radijo programos anglų kalba, nauji galimūmai ir uždaviniai tai įvykdyti. Dėl šių ir kitų pasiūlymų vyko gyvos diskusijos.

Sekmadienį buvo spaudos ir radijo konferencija su suvažiavime dalyvavusių veiksmų atstovais.

Mums rašo

(Atkelta iš 3 psl.)

alinė ar ekonominė politika leidžiasi žemyn, nors visi tie, kurie taip garbina kairiųjų slinkti, nė vieno cento neatsisako ir neduoda kairiosios kišenės. Vad. skelbia vieną, o daro kita. Jei JAV politika krypta kairėn, tada mūsų politikos vadovams reikia persiorientuoti taktiškai ir ieškoti paramos iš kairės, nors tai ir labai sunku ir netikra. Laikydami stipriai už konservatyvių skvernų, galime nieko gero nelaimėti.

ANTRAS GERAS DARBAS.

Šis darbas pasirodė Dirvos rugpiūčio 25 d. laidoje, antraštėje -- Knyga Kryžkelėje. Dar neteko niekur skaityti taip gražiai, istoriškai knygos reikšmės įvertinimo, kurį atliko Melbur ne trys asmenys: M. Malakūnienė, A. Zubras ir A. Baltrukonienė. Jie rašo: "Žmogus išmoko naudoti žodį. Žodis ne žvirblis -- išlėkė ir nesugausi... Žmogus ėmė kurti nemirštamą pasaulį iš žodžių... Laikas bėgo ir bėgo... Atėjo metas kada... Žmogus griebėsi plunksnos... Rašė pilinę pasišventėliui vienuoliai ... uždaryti už aukštų mūrų, prie menkos šviesos ... Rašė ir rašė. Gimė knyga".

"Nelengvas buvo lietuviškos knygos kelias. Žodis keliavo iš lūpų į lūpas -- dainose, pasakose, padavimuose... Spausdintą rūbą jis igijo (1547) su Mažvydo Katechizmo prastais žodžiais, kada gimė pirmoji lietuviška knyga".

"Lietuvis buvo išmokęs knygą gerbti ir vertinti su dideliu pasišventimu ir rizika gabeną knygą iš prūsų spaudos draudimo laikais...

Kas dedasi dabar? Dabar mes nebeprisiruosime nusipirkti knygos. Jos mums jau nereikia. Geriau pabaliavoti su draugais. Jei leidėjas nori tik 300 egz. išparduoti, tai kur mes esam? Šiandien reikia knygnešių, reikia nešioti po namus ir kvieisti atsinaujinti dvasioje, nenusimarinkime vien tik prie stalų -- valgių ir gėrimų. Ir jie reikalingi, bet su saiku.

Trijulė iš Melbourne Knygos Kryžkelėje straipsniu sužibėjo deimaniuku. Tokių straipsnių retai būna. Perskaitykite jos laišką. Kaip taikliai mus supurtė savo visa dvasia, visa jaunatvės galia. Ji rašo: "Bombarduokite laiškais Prezidentą ir Vatikaną ne prašydami, bet reikalaudami jų, kad jie prakalbėtų dėl Kudirkos... Jei Popiežius nutylės dėl Kudirkos, tai tegu nesitiki

TREČIAS GERAS DARBAS.

Jauna energinga mergaitė lietuviškaitė -- R. J. navičiūtė -- Dirvos 63 nr. parašė laišką dėl S. Kudirkos. Mes skundžiamės, kad jaunimas negalvoja. Perskaitykite jos laišką. Kaip taikliai mus supurtė savo visa dvasia, visa jaunatvės galia. Ji rašo: "Bombarduokite laiškais Prezidentą ir Vatikaną ne prašydami, bet reikalaudami jų, kad jie prakalbėtų dėl Kudirkos... Jei Popiežius nutylės dėl Kudirkos, tai tegu nesitiki

Jurgio Bieliūno paskutinis vakaras su Čiurlioniečiais. Sėdi iš kairės: p. Gaizutienė, inž. V. Venckus, O. Mikulskienė, Jurgis Bieliūnas, V. Bieliūnienė, T. Urbaitienė, Gr. Plečkaitienė ir Dirvos bendradarbis Venezueloje Jūratė Statkutė-de Rosales. J. Carlos nuotrauka

ČIURLIONIO ANSAMBLIO VIEŠNAGĖ VENEZUELOJE

(10)

JURGIO BIELIŪNO TESTAMENTAS

Itamos, nuovargio ir didelio darbo vaisiai buvo lengvai įžiūrimi. Ansamblio gastrolį Venezueloje balansas susidarė maždaug sekantis: antradienis, 29/6, koncertas Caracase, miestai aikštėje; trečiadienis, Maracay mieste koncertuojama bulių kovų arenoje; sekančią dieną, ketvirtadienį, sporto stadione, Valencijos mieste. Penktadienis -- vizitas į Puerto Cabello uosto karinio laivyno bazę ir vakare koncertas; šeštadienį duodamas grand gala koncertas Valencijos valstybiniame teatre. Sekmadienis -- ke lionė į Caracasą ir koncertas miestoparko aikštėje. Galop, pirmadienį, Venezuelos tautos šventės dieną, Ansamblis gieda iškilmingas mišias katedroje, dalyvauja valdiškose iškilnėse prie Bolivaro paminklo, dalyvauja iškilminguose išleistuvių pietuose ir vakare atsilanko garbės svečio teisėmis į Tautos Šventės progą duodamą gubernatūros balių. Baliuje ansamblis išpildo lengvos operinės muzikos programą.

Vienos savaitės bėgyje lietuviško ansamblio spektakliuose atsilankė virš 30,000 venezueliečių. O priskaičius TV žiūrovus, žmones kurie Čiurlioniečių girdėjo garbiakalbiais, rinktinę publiką kuri dalyvavo gubernatūros baliuje, lietuvišką ansamblių mačiusių žmonių skaičius darosi imponantiškas.

pinginių aukų ateityje". Tokia pat prasme istorikas J. Švoba apsilankius pas jį prieš porą dienų taip pat tą patį pasakė -- "Kalkime geležį, kol ji karšta". Ačiū Tau jaunuole.

KETVIRTAS GERAS DARBAS.

Naujosios Vilties nr. 2 yra tikrai deimaniukų rinkinys. Naujoji Viltis turėtų būti skaitoma kiekvieno lietuvi. Tikra, neiškreipta informacija. Pagarba leidėjams ir spaudos darbuotojams. Sėkmės.

JURATĖ DE ROSALES
Dirvos spec. korespondentė
Venezueloje

Mes, lietuviai, sielomės, kad spaudoje buvo per mažai informacijos apie Čiurlionio Ansamblių. Iš viso, išsamesnių straipsnių apie Čiurlioniečius Caracaso dienraščiuose išėjo tik keturi: du su nuotraukomis "El Universal" dienraštyje, vienas straipsnis plačiai liaudies skaitomame "Ultimas Noticias" ir vienas išsamus, labai teigiamas straipsnis pasirodė anglų kalba leidžiamame dienraštyje "The Daily Journal".

Nors mums tai išrodė per silpna propaganda, dideliu mano nustebimui, apie Čiurlionio Ansamblių žinojo dauguma venezueliečių su kuriais man teko kalbėti. Man užklausus iš kur jie tai žino, atsakymas visada buvo: "Iš laikraščio".

PROPAGANDINĖ KONCERTŲ APIMTIS

Propagandinę koncertų apimtį pavaizduoja du sakiniai, kuriuos man teko išgirsti po Čiurlioniečių išvažiavimo.

Caracaso LB visuotinio susirinkimo metu, pirmininkas Kriščiūnas savo pranešime nurodė: "Prieš kelis metus, dauguma venezueliečių apie Lietuvą niekad nebuvo girdėję. Dabar vargu ar rasime veneuelietį, kuris nežinotų, kas yra Lietuva".

Privataus pasikalbėjimo metu JAV Ambasados kultūrinio attachė padėjėjas man aiškiai pasakė: "You have been doing it better than we do. Hoew many Lithuanians are there in Venezuela?" Sužinojęs, kad lietuvių Venezueloje yra apie 500, jis nutilo ir netikinčiomis akimis į mane pažvelgė.

KOKIU BŪDU JŪS TAI ĮVYKDETE?

Teko man kvieisti į Caracaso koncertą pavergtų tautų atstovus. Daugumoje atvejų turėjau at-

sakinėti į klausimą: "Kokiu būdu jūs tai įvykdėte?"

Iš klausimą atsakyti nėra lengva. Mes tai įvykdėme todėl, kad turime tokią Mikulskį ir tokią ansamblių. Įvykdėme todėl, kad Amerikos lietuviai yra dosnūs. Todėl, kad Ansamblio nariai yra pasiryžėliai. Todėl, kad Columbijos lietuviai parėmė kvietimą ir aktyviai prisidėjo prie gastrolų organizavimo. Todėl, kad Venezuelos lietuviai irgi dėjo pinigą ir dirbo.

Ivairių "todėl" galėtume prirašyti pilną puslapį. Tačiau teisingiausia atsakymą man davė ne lietuvis, o venezuelietis -- aukšto rango karininkas -- atsilankęs į namus pas Jurgį Bieliūną.

Tai buvo vaizdas kurį yra verta aprašyti. Bieliūnas, nepaisydamas katastrofingo sveikatos stovio, užmiršęs, kad gydytojai jam prirašė "visišką poilsį", sunkiai al savo atsišliejęs į specialų deguonies tanką. Ištraukęs deguonies vamzdį iš nosies, jis smulkiai aptarė kiekvieną Ansamblio dienvarkės detalę. Karininkas jam atsakė iš lėto, išsamiai. Jis priminė, kad jis kas kart labiau išmoko gerbti tiesų Bieliūno būdą, jo meilę Lietuvai, jo nenulstamą pasiryžimą kovoti dėl Lietuvos. Pažinęs kitus lietuvius, jis juose užtiko tą patį atkaklumą ir pasiryžimą.

"Nesirūpink, viskas bus padaryta, nes mus jungia tie patys žmogaus teisių ir laisvės idealai". Baigęs kalbėti, karininkas rūpestingu judesiu ištiesė Bieliūnui gumini deguonies vamzdį: "Na, išikišk atgal tuos savo ūsus". Abu vyrus jungė ilgametė draugystė.

Bendras idealas buvo pagrindinė Čiurlionio Ansamblio atvykimo priežastis Venezuelos Nepriklausomybės 150-ties metų švenčių proga. Du kovotojai, gimę skirtinguose kraštuose, kalbėjo tais pačiais žodžiais: žmogus ir laisvė.

Karininkui išėjus a.a. Bieliūnas man pasakė: "Jūrate, ką jis ten apie

Pyragaičiai

Šis įvykis įvyko Šilalės rajone anno sovieticae 1971. Apie tai gan atvirai byloja tarybiniai šaltiniai. Reikalas didelis ir svarbus: reik kad ir išeiškosji spauda pastebėtų šį reikalą visame jo imponuojančiame dydyje.

Pilietis Balčiūnas užsuko į batsiuvių cecho sekciją. Ten jis buvo palikęs savo aulinius batus šį bei tą prisiūti, pataisyti, gal kokį nežymų lopelį užmesti.

Užėjo į batsiuvių artelės cėlę pilietis Bačiūnas ir išsižiojo. Auliniai batai buvo pataisyti. Komunizmo statybos procese punktualumas yra viskas. Tai yra jėga ir galia.

-- Taip, taip, pilieti, -- sakė artelės vedėjas, -- batai gatavi, kaip žadėjome. Valandą valandon ir minutę minutėn.

-- Tai pirmą kartą mano gyvenime, -- prisipažino pilietis Balčiūnas, -- kada ant raštelio pažymėta atsiimti, tada ir gaunu.

-- Pas mus, pilieti, -- nusijuokė parblokštam Balčiūnui vedėjas, -- viskas minutę minutėn. Tarybinė produkcija: lopas ant lopo minutę minutėn.

Ir Balčiūnui stebintis, batsiuvių cecho žmogus, iškiso aulinius batus į popierinį maišą ir taip įteikė juos neštis namo.

Išėjęs iš cecho Balčiūnas pamatė gastronomo sekcijos iškabą ir, laikydamas po pažastimi popierinį maišą su pataisytais auliniiais batais, užsuko į gastronomą nusipirkti šimtą gramų arbatinės dešros ir kepalą duonos.

Ir vėl jam sekėsi. Pirkėjų kaip ir nebuvo, o arbatinė dešra ir duona gulėjo čia pat po akim. Jam atsvėrė dešros ir padavė kepalą.

-- Ir šių dar ketvertą, -- paprašė Balčiūnas pyragaičių su kremu ant gerai pakeptų, rudų nugarėlių.

-- Galima ir šių, -- sutikopardavėja, -- ir padėjo ant stiklinio skobnio keturis pyragaičius. -- Mokėk, pilieti ir neškis.

Bačiūnas sumokėjo. Bet jis nesusigaudė, kaip visą pirkinį neštis? Pirkinys: šimtas gramų arbatinės, kepalėlis ir keturi pyragaičiai su kremu ant nugarėlių gulėjo ant stiklinio skobnio.

Pardavėja atsisuko talkinti kitam pirkėjui. Balčiūnas palaukė bent penkiolika minučių ir pasakė:

-- Piliete pardavėja, supakuok man prekes, idant galėčiau neštis namo.

-- Pas mus nepakuojuama, -- atkirto nustebinta pardavėja, -- pakuojamas popieris yra deficitinis objektas. Turi po ranka maišą, ten ir dėkis. Pas mus prekes atsiima su savo pakuojamu popieriu.

-- Kaip tai taip? -- suriko Balčiūnas. -- Batsiuviai aulinius batus į popierį vynioja, o tu pyragaičiams popierio neturi!

-- Pakelk dar balsą vieną oktavą, -- pasiūlė pardavėja, -- ir užbaigsi milicijos blaivintuve. Su girtais mes nekalbame.

-- Gal tai tu girta? -- suriko Balčiūnas. -- Ar nematai, kad auliniai batai popieriniame maišelyje, o pyragaičių į kišenę neįdėsiu. Sugrąžink pinigus!

-- Tau buvo paaiškinta: mokėk ir neškis. -- Reikalauju supakuoti! -- suriko Balčiūnas ir trenkė kumščiu. Trenkė per stiklinio skobnio medinius rėmus.

Pardavėja pasakė:

-- Ką tu, sakai, maiše nešioji?

-- Aulinius batus.

Balčiūnas pasilenkė ir parodė maišo turinį. Pardavėja stvėrė pyragaičius ir įmetė juos į aulinius batus.

Kitos mergos, pardavėjos, suklyko iš juoko. Balčiūnas baltomis apsidairė. Mergų buvo kelios. Apkaltins, kad girtas, užkabinėja. Milicija, blaivintuvas. Nusikeikė rusiškai ir trenkė durim. Pyragaičiai ir bato aule skonio nepraras.

mane šnekėjo, tai nesvarbu, užmirškite. Bet ką jis daugiau sakė, tai surašykite. Tai yra svarbu".

Šiuo straipsnių ciklu, pažadą išpildžiau

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

ANTANAS VIENAŽINDYS IR ŠIANDIEN DAR GYVAS...

JO 130 METŲ GIMTUVIŲ PROGA

Stepas Vyckintas

Yra poetų, kurie mirė ta ir jų vardas yra pamirštas. Tačiau yra poetų, kurie savo tematikos idomumu, jausmų gilumu, nuoširdumu lieka amžinai gyvi. Mūsų tautai toks amžinai gyvas poetas liks Antanas Vienažindys, kuris, apdovanotas dideliais lyriko gabumais, išliejo ne tik savo, bet ir visos kėnčiančios tautos sielvarčią.

Antanas Vienažindys gimė 1841 m. rugsėjo 14 d. Anapolio palivarke, Dusetų valsčiuje, Zarasų apskrityje. Jo tėvai buvo darbuotojai ir sieklūs ūkininkai, kurie savo kruvinu prakaitu susitapė pinigų ir išigijo stambų ūkį. Nors abu tėvai anksti mirė, bet patėvis Stauskas leido Vienažindžių vaikus į mokyklą. Antanas ir Norbertas baigė Panevėžio gimnazijos 5 klases ir išvyko į Varnių kunigų seminariją. Norbertas, neturėdamas pašaukimo, metė seminariją, o Antanas, nors ir nenorom, prisivertė ir 1864 m. baigė ją. Išventintas kunigu, vikaravo Panevėžyje, Šiaulėnuose, Krinčine, Vainute ir Brėslaujoje. Reikia spėti, kad dėl savo atspausdintų lietuviškumo jis buvo sulenkėjusios dvasinės vadovybės mėtomas iš vietos į vietą. 1876 m. buvo paskirtas Laižuvo klebonu, kur išgyveno iki

mirties. Jis mirė vėžio liga 1892 m. rugpjūčio 17 d.

Antanas Vienažindys iš prigimties buvo jausmo žmogus. Jis buvo linksmo būdo, labai draugiškas, mėgo draugystę, pasilinksminimus, dainas ir muziką. Aukštųjų gamtos grožis ir jų dainingumas įkvėpė poetui norą kurti dainas. Dar labiau šį polinkį sustiprino nelaimingoji meilė. Jis buvo įsimylėjęs Gipėnų Stauskų dukterį Rožę. Gal būtų kunigystė ir metęs, bet Stauskų šeima buvo išvėlusė 1863 m. sukilimą ir buvo išvežta į Samarą, kur atsidūrė ir Rožė. Poetas dėl to labai daug iškentėjo ir savo sielvartą išreiškė dainomis.

Nemažiau poetą veikė ir anų laikų caro spauda. Po nepavykusio 1863 m. sukilimo Lietuvoje siautė žiauri Muravjovo administracija. Daug kunigų buvo išvežtų, daug sušaudytų, jo mylimoji ir jos tėvai ištremti. Daugybė ūkininkų buvo išvežta, o jų vieton atkelti rusų kolonizatoriai. Tai žadino poeto skausmą, sielvartą, rezignaciją.

Vienažindys poeziją kurti pradėjo kunigų seminarijoje, kur jis pasiūpė klierikų drabužių didžiausioje spintoje, svajodavęs, svajodavęs sau vienas, kar-

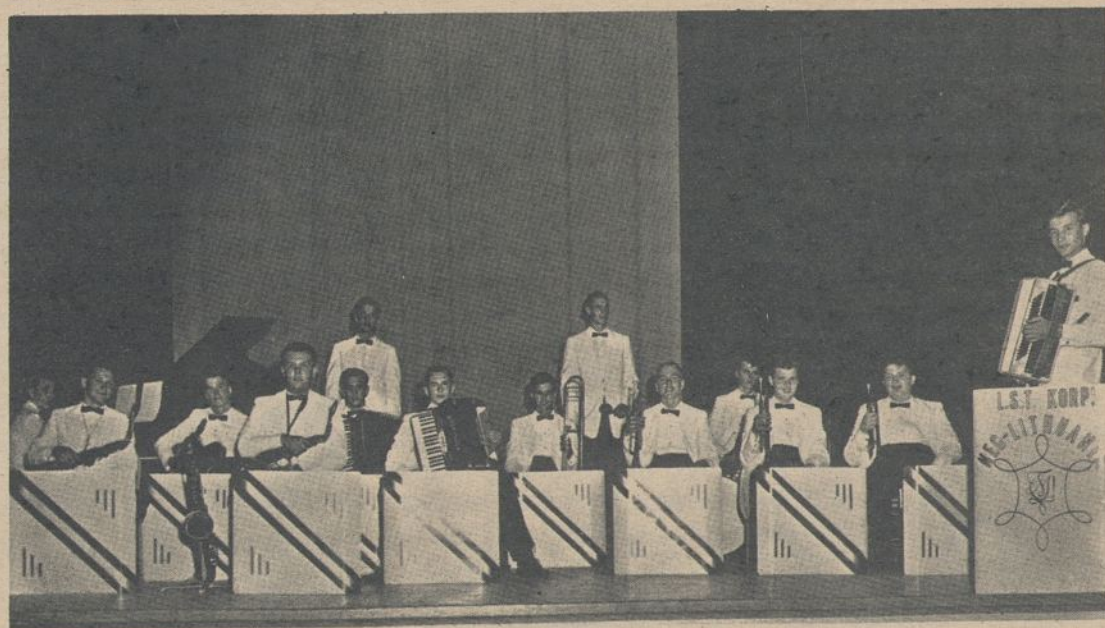
tais gailiai verkdamas ir dūšaudamas, kartais dantimis grieždamas, jausmams sėstant, kol varpelis pašaukdavęs ir iš tokio lindėjimo išsinešdavęs naują sugalvotą dainą. Seminarijoje jis iš klierikų išmokęs apie 150 dainų ir tiek pat pats pridainavęs.

Dauguma Vienažindžio dainų ejo iš lūpų į lūpas, liko liaudies dainų nuosavybe. Jis pats jų užrašė tik mažą dalį. Jo autografinis rankraštis yra dabar saugomas Vilniaus universiteto rankraštyne (katal. C-8). Rinkinyje tėra tik 25 dainos. Dar kelios buvo užrašytos L. Didžiulienės, kun. Senkaus ir V. Brazulevičiūtės. Tačiau reikia manyti, sprendžiant iš naujausio Vienažindžio dainų rinkinio Vilniuje 1958 m., kad yra išlikę apie 50 Vienažindžio dainų.

Pirmasis Vienažindžio dainų rinkinys išėjo po jo mirties, 1894 m. Amerikoje. Tai jo bičiulio kun. J. Žebrio išleistas "Dainos", parašytos kun. Antano Vienožinskio (ši pavardė jam buvo gimnazijoje rusofilų priemesta). Pats Vienažindys labiau mėgo save vadinti Vienužiu ir rinkinėli pavadino: "Dainas Lietuvninko žemajam cziuose. Parasce Vienužis Pakurszej prisigužis". Antroji ir trečioji Vienužio dainų laida pasirodė Tilžėje 1898, 1905 m. Ketvirtą laidą išleido L. Jakavičius Rygoje 1912, penktą Tumas Vaižgantas ir šeštą "Ilgailu man ant svieto" Vilniuje 1958 m.

Vienužis į mūsų literatūrą įėjo ne tiek dainų gausumu, kiek jų populiarumu. Jo dainos ne tik susilaukė 6 leidinių, bet jos plito ir dabar tebeplinta liaudyje, plačiai dainuojamos ir svarstomos. Tiesa, jo literatūrinis palikimas nedidelis, bet jis didžiai vertingas ir reikšmingas.

Vienužio dainų tematika nėra tik egotistinė ar individualistinė, kaip literatūros istorikas D. Velička bando mus įtikinti, bet ir visuomeninė, net politinė. Tiesa, Vienužis labiausiai išgyveno savo asmeninį tragizmą, bet jis jį siejo su visos tautos tragizmu. D. Velička ypatingai iškelia Vienužio žmoniškumo pradmenį jo dainose ir pabrėžia jo dainų visuotinio pobūdį. Taitiesa, kad Vienužis išreiškė žmogaus amžiną jausmą: meilę, sielvartą, džiaugsmą ir liūdesį. Šie jausmai yra visuotiniai: visais laikais ir visų žmonių išgyvenami. Tačiau ir meilę apdainuodamas, Vienužis neatsiriboja nuo savo laikų visuomeninio ir politinio gyvenimo. Būdingiausia šiuo atžvilgiu yra "Kur prapuolė tas kelelis". Čia poetas tik pirmame ir paskutiniame posme išreiškia meilės jausmą,

KORP! NEO-LITHUANIA ORKESTRAS ATVYKSTA Į CLEVELANDĄ

Jurgis Janušaitis

Šiandien vargu rasiame didesnę lietuvių koloniją, kurioje nebūtų viešėjės ir grojės šaunusis Korp! Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas jauno ir energingo vyro Algio Modesto.

Tad baigiantis vasarai ir artėjant į pavaičių parangimų sezoną, yra gera proga žvilgtelti ir į šio orkestro nueitą kelią, darbus, džiaugsmus, rūpesčius ir tikslus.

Korp! Neo-Lithuania po savo sparnu glaudžia ne tik vyresnius, bet ir gražaus jaunimo būrius. Korp! Neo-Lithuania tiksluose yra numatyta puoselėti ir ugdyti lietuvių tautinę kultūrą, tam tikslui ir veikia literatūros, muzikos, tautinių šokių rateliai. Tai gi orkestras ir yra vienas iš aktyviųjų kultūros ratelių, kuris jaunimui kalba lietuvių kalba daina ir jaunimą buria savo gražia muzika į lietuviškos aplinkos parangimus.

Tad labai įdomu, kaip šis orkestras gimė ir augo.

Tuo tikslu kalbamės su orkestro vedėju Algiu Modestu.

-- Korp! Neo-Lithuania orkestras gimė 1959 m. vidurvasarį, Clevelande. Siekdamas Korp! numatyti tikslų, tikėjau, kad ir orkestras, jo muzika gali gražiai pasitarnauti lietuviškam reikalui. Tada buvau dar visai jaunas ir ėmiausi iniciatyvos suorganizuoti orkestrą. Pradžioje suradau septynis orkestrantus ir vieną dainininką. Visi buvome nuo 15-19 metų amžiaus: į rankas ėmėme saksofoną, du akordeonus, gitarą, kontrabasą, pianiną ir bugną. O Arūnas Gasparaitis vedė dainas. Buvome visi entuziastai, dirbo me be atvangos keletą mėnesių ir jau 1959 m. gruodžio mėn. 31 d. Western Ballroom, Chicagoje debiutavome grodami Korp! Neo-Lithuania Naujųjų Metų sutikime. Pirmais žingsniais buvome patenkinti, nors dar daug turėjome ir trūkumų -- pirmuosius or-

kestro žingsnius aptaria besišypsodamas vedėjas Algis Modestas.

-- Ar keitėsi orkestro sąstatas ir kuria kryptimi vystėsi darbai?

-- Po poros metų, t.y. 1961 metais persikėliau gyventi Chicagon. Savime suprantama, turėjau iš pagrindų perorganizuoti ir orkestro sąstatą. Ir Chicagoje darbą, organizuojant orkestrą pradėjau tuoju. Sudariau orkestrą net iš aštuoniolikos asmenų. Po metų įtempto darbo jau 1962 m. Darbo dienos savaitgalyje su naujuoju orkestru grojome neolitu anų stovykloje. Ir tai su tokio orkestro sąstatu grojome iki Trečiosios dainų šventės. Per tą laikotarpį smarkiai kilo kainos ir orkestrantams atlyginimas. Organizacijos ir parengimų rengėjai nebepajėgė atlyginti pilnam orkestrui. Teko ieškoti išeišties. Tada orkestras buvo padalintas į dvi grupes. Aš pasirinkau septynių asmenų sudėties orkestrą ir jam vadovavau ir vadovauju iki dabar. Šiuo metu orkestras groja Raimundas Jaberis, Raimundas Panaris ir lietuvių kilmės Paul Kelly -- visi trys saksofonu, Leonas Narbutis -- pianinu, Živilė Modestienė -- vargonais ir Zigmas Mikuzis -- bugnu. O aš pats akordeonu -- orkestro nueitą kelią ir jo rūpesčius pasakoja A. Modestas.

-- Juk ne vien Chicago lietuviams grojote. Jūs keliavote ir kitur groti. Tad kur viešėjote, kokius paliko atsiliepimus kitų kolonijų lietuvių?

-- Žinoma, dažniausia teko ir tenka groti Chicago lietuviams. Tačiau mes keliavome ir į tolimas lietuvių kolonijas, kaip tai New Yorkas, Bostonas, Philadelphia, Clevelandas, Detroitas. Grojome įvairiuose organizacijų parengimuose, baliuose, vestuvėse, koncertuose. Mus pažįsta ir amerikiečiai. Jiems teko groti didesniuose miesto viešbučiuose įvairiomis progomis. Turėjome progos pasirodyti ir didžioje TV stotyje, kaip tai 5 ir 9 kanalais. Ir visą balansą suvedus, atrodo, gal apie tūkstantį kartų esame linksminę lietuvių ir kitų tautybių žmones. Taigi esame dir-

bę daug. Kur mums teko pabūvoti, groti, visur buvome sutikti šiltai ir nuoširdžiai ir tai būdavo mums graži paskata ateities darbams.

-- Klausomės ir Jūsų išleistų plokštelių. Ar didelis jų derlius?

-- Mūsų orkestras yra išleidęs "Grojame jums" ir "Vivat Academia" dviejų plokštelių albumą. Pirmoji prieš aštuonerius ir albumas prieš du metus. Plokštelės pramoginės, mielai klausomos kiekvieno lietuvių namuose.

-- Gal ką išsitarumėte apie jūsų orkestro muziką, ar ji patinka publikai?

-- Mūsų orkestras yra daugiau skirtas akademiniam jaunimui, studentams. Muzika -- vadina ma continental, atseit ir jaunimui ir vyresniesiems. Ir mes, grodami parengimuose, pirmiausia apžvelgiame kokią publiką. Tada ir parenkame grojamus dalykus, kurie patenkintų to vakaro publikos skonį.

-- Gi po vasaros atostogų, Jūsų sekantis pasirodymas, kur ir kada?

-- Turime malonią progą rugsėjo mėn. 25 d. groti DIRVOS rudens baliuje, Clevelande. Čia dalyvaus ir solistė Vanda Stankienė sukuria mums tenka dažnai susitikti atliekame programą. Su ja mūsų orkestras yra susigijęs, darniai atliekame programas, o publika solistę Vandą Stankienę labai mėgsta, šiltai sutinka ir noriai klausosi jos dainų. Taigi manau, kad ir Dirvos metinė šventė būsianti nuotaikinga ir džiugi.

Pokalbį baigėme. A. Modestas išskubėjo prie savų darbų. O jų jis turi daug. Be orkestro, jis vadovauja net keturiom tautinių šokių grupėm, kuriose net 60 akademinio jaunimo šokėjų. Šios grupės, po vasaros atostogų pradėjo darbą ir ruošiasi dalyvauti Ketvirtoje tautinių šokių šventėje. A. Modestas veiklus neolituanų organizacijoje ir daug širdies ir darbo skiria mūsų jaunimo veiklai.

Korp! Neo-Lithuania orkestrui ir jo vadovui A. Modestui linkėtina ir ateinančių metų grandinėje muzikos ir dainų garsais džiuginti išeivijoje gyvenančius lietuvius.

Andre Duval

Atrodykite kuo puikiausiai
Pradėkite su puikiu plačią žinomą ilgalaikiu plaukų

SUDĖJIMU

Nepakeičiamas šių dienų viliojantiems stiliumi.

ISKAITANT
gražų
KIRPIMĄ
ir puikų
PLOVIMĄ
ir SUDĖJIMĄ.

\$5.95

Any \$15 Wave
from our large
fresh supply

Mes paruošiamė net ploniausius, sausų, žilų ar problemą sukeliančių plaukų. Stiligam sudėjimui naudojame L'OREAL, HELENE CURTIS ZOTOS, HIBNER, BRECK, RAYETTE, WELLA -- priedo mūsų 30 metų patirtis garantuoja patį geriausią.

Skambinkite informacijai ar užsakymui jūsų geriausia plaukų sudėjimui (jei taip nebus, jums nieko nekainuos).

PLOVIMAS ir SUDĖJIMAS

All of the season's fascinating styles, smartly sophisticated or casual and carefree. Our talented styles do them all to perfection.

\$2.45

Reg. \$3.50 to \$5
in most Salons

PLAUKŲ KIRPIMAS 1.95 • DAŽYMAS IR
SUDĖJIMAS 5.95 • PERUKŲ SUŠUKAVIMAS \$3

ŽYMUS \$20 VITA-CREME ILGALAIKIS
PLAUKŲ SUDĖJIMAS\$7.95

Virš pažymėtos kainos yra 50 c. daugiau penktad., šeštad. ir prieš šventadienius.

HELENE CURTIS NO-SET PERMANENT
NO ROLLERS, NO TEASING, NO PINCURLS EVER AGAIN!
Refreshes with the flick of a damp comb. You've
seen it advertised in Glamour and Cosmopolitan.
Now have it. \$10

E 406 Euclid Ave. 2nd fl. 781-3161
S 5399 Warrensville, 663-6346
A Opposite Eastgate, 443-3435
S Severance Center, 382-2600, 382-2569
T Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.
Monitor, 255-9115, Next to Zayre's

W Opposite Southland, 845-3400
E Opposite Westgate, 333-6646
W North Olmsted, 777-8886
S Parma Plaza, 844-6300
T Elyria Midway Mall, Elyria
324-5742, Lorain 233-8820

PRIMAME VAKARINIUS UŽSAKYMUS

STANDARTIZUOJAMAS SOVIETINIS GYVENIMAS

The Washington Post agentūros korespondento R.G. Kaiser ilgas rašinys apie Rytų Sibiro suteikia tam tikrą pažintinę medžiagą. Korespondentas lankėsi kraštutiniame Rytų Sibiro mieste, plačiai stebėjo vietinį buitinių gyvenimą. Jis sąžiningai, atrodo ne paveiktas įprastos sovietinės propagandos pavaidavo Chabarovsko vaizdą.

Tai nedidelis miestas. Caro laikais pradėtas statyti miestas, buvo viena iš tolimųjų vietų, kur trėmė politinius nusikaltėlius. Bet dabar jau mažai beliko caro laikų pastatų. Medinius, iš rąstų sienų sudėtus namelius keičia sovietų standartizuoti penkiaaukščiai namai. Tokiems pastatams, pažymi straipsnio autorius, modelių pagamino Maskva. Tai namų tipas būdingas visai Sovietų valstybei. Šita žino ir lietuviai. Tipingais Chabarovskui namais jau pripildytas Kaunas, Vilnius, Ukmergė ir kt. Lietuvos miestai. Tai Maskvos pastanga gintis nuo butų krizės. Todėl, pažymi korespondentas, ne trukus sovietiniai miestai buvo standartizuoti iki maksimumo.

Korespondentas aplanė tipingą, gan pasiturintį (sovietinio gyvenimo sąlygomis) pareigūno butą.

Niūrus, standartinis penkiaaukštis namas. Bu to šeimininkas yra inžinierius. Dirba ir jo žmona. Šeimoje dar trys mažamečiai vaikai. Inžinierius gauna 126 rublius mėnesiui, kas yra 140 dolerių ekvivalentas.

Statant didelį, kelia butų pastatą, niekas nekreipė dėmesio į estetiką, pažymi korespondentas. Bendras aplinkos vaizdas, tai apleistas ir nebenaudojamas amerikiečių pigių butų kolonijos vaizdas. Žemės purvas ir piktožolės takuose ir kieme. Gelsvas ar pilkas sienų tinkas, asbestinis stogas. Nėra nė žymės, kad tai tikrai vienierių metų pastatas. Sienų tinkas jau byra, betono laiptai suskeldėję. Koridorių grindys pasidengė nevalomu, nuo kojų prineštu purvu. Nėra šaligatvių, nei grištų takų, todėl limpi žemė dengia ir namo koridorių grindis.

Net pašto dėžutės, prietaisytos prie įėjimo, aplaužytos ir pridengtos lenčiukėmis.

Buto vidus jau grynai šeimininkų iniciatyvos vaizdas. Minimo inžinierio butas turi keturius kambarius. Salionėlis yra penkiolikos pėdų ilgio ir dešimties pločio. Miegamieji, maždaug, po septyniolikos kvadratinė pėdų. Yra virtuvė ir vonia. Už tokį butą tenka mokėti dvidešimt rublių mėnesiui. Tai sudaro standartinių butų mokestį, apie dešimtadalį mėnesio algos, su dėjus vyro ir žmonos uždarbi. Tokia proporcija apmokami butai ir ok. Lietuvoje. Esant be galo mažiems uždarbiams,

valstybė įjungė buto nuomą į bendrąsias uždarbio sumas.

Salione, kaip standartas, telpa mažytė sofa su medine atloša, du mediniai foteliai, televizijos aparatas. Praėjime įvairių stovi mažas šaldytuvas. Virtuvėj matyti kukli "sink" ir gazinė plyta. Aptardamas baldus, korespondentas atkakliai pažymi: mažas, paprastas, kuklus.

Buto šeimininkas išdidžiai aprodė savo patalpas. Atrodo, kad pataikyta aplankyti žymesni, nauju butu respektuotą pareigūną. Anksčiau šis inžinierius gyveno sename mediniame name ir visas jo butas buvo tik vienas kambarys su virtuve, o šeima pen-

kių asmenų. Tad, suprantamas ir entuziazmas dėl jam suteiktų keturių kambarių, kurie, papras to amerikiečių darbininko akimis yra substandartinis pigių butų kolonijos butas.

Gyventi tenka už dešimties mylių nuo darbovietės. Ši kelią reikia nugalėti autobusu ir grumtis su Sibiro šalčiais ir lietumis.

Sovietai standartizuoja gyvenvietes. Taip pat standartizuojamas ir asmeniškasis darbo žmonių gyvenimas. Žmonės taip kuklūs, kad ir mažas valdiškas butas jau teikia jiems "užkariauto" gyvenimo išpūdį.

Atsigrižus į ok. Lietuvą, matome, kad ir ten stato Maskvos standartizuotus namus. Chabarovskas, ar Kaunas, sovietinė santvarka žiauriai standartizuoja miestus ir žmones.

Antanas Vienažindys...

(Atkelta iš 5 psl.)
ryti, ir senutei motinėlei vartai uždaryti. Bet tra-giškiausia, kad:

Oi, nelaimė, ką aš matau -
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoį mano vietoj
Gyvena barzdyla.

Ši lietuviškos šeimos tragedija ir šlandien aktuali. Kiek šeimų Lietuvoje yra išdraskyti, kiek išvežti į Sibiro, kur dukrelės kukoja Samaroje kaip gegužėlės, o jų senutėms motinėlėms namie vartai uždaryti. Jų vietoje gyvena rusai - barzdylos.

Dar ryškiau visuomeninis motyvas prasiveržia Vienužio dainoje "Karvelėli paukštuzėli..." Pirmuose šešiuose posmuose dainuojama apie paukštuzėlį, ko jis vaitoja: juk jis laimingas -- pati myli, vaikai tyli, nereik arti, nei sėti, nei akėti. Kas kita vargdienėliams žmonėms: jie dirba, prakaituoja per visą amžėlį ir pelno tik tai sėmėgėlę. Bet ir tą nuvelka mokesčiams išieškoti.

Činaunykai, kamarnykai
Vien tik ir važiuoja,
Visaip žemes išmieravę,
Kišenes miėruoja...

Tai baudžiavinės Lietuvos vaizdai. Poetas norėtų daugiau neteisybių pasakyti, bet yra užginta. Nebegali jis ir dainuoti, nes ašaros byra. Ar tai neaktualu šiandien? Ar liaudis nekenčia taip, kaip baudžios laikais? Ar poetai gali jų kančias apdainuoti?

Norėčiau kitomis akimis pažvelgti ir į Vienužio vienintelę pasakėčią "Ožys ir vilkas". D. Velička ją laiko eiline pa-

sakėčia, kuri nieku nesiskyrė nuo daugybės kitų ano meto pasakėčių. O man rodos, kad ji labai skyrėsi nuo kitų pasakėčių savo ryškia politine alegorija. Vilkas -- tai atsinaujinantis panslavizmas, kuris siekia ožius papiauti, praryti arba vilkais pervilkinti, kaip sakant surusinti.

Tačiau ožys nesupranta, kaip tai gali atsitikti, kad ožiui gimus ir augus, vilko gal palikti? Juk jo tėvas buvo ožys, ir senelis, ir protėviai, ir motušė savo pienu girdė... Kokiu būdu gal ožys įvilka pavirsti? Bet vilkas įtikinėja ožį, kad jis supras tai, kai pereis per vilko nasrus ir jo vidurius, kai vilkas jį surys ir kraujus sugers, tada ožys įeis į gyvybę naują, į vilko kraują. Bet gi ožys nesidavė įtikinamas. Jis vilkui tarė:

-- Dantų neaštrink ir tu paslėpk nagus -
Atmink, jog Dievas man davė
labai kietus ragus
Ne taip lengvai tu pats vienas
mane sudraskysi
O kietais ragais mano tu tik užsirsysi!

Nežinau, kiek šipasa-kėčia yra dabar populiari lietuvių tautoje. Tačiau, kam ji patenka į rankas, tas gerai supranta, kad vilkas nėra toks tvirtas, kaip jis vaizduojasi, kad ir ožys savo atsparumui gali apsiginti nuo vilko.

Iškeldamas A. Vienužio visuomeninius ir politinius motyvus, nenoriu nustelbti jo grynąjo lyrizmo, jo individualizmo. Vienužio poezija yra tuo vertinga, kad joje kiekvienas gali rasti, ko jis nori. Mūsų liaudis ypatingai brangino Vie-

NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS

(Pabaiga)

Sekmadienį, rugsėjo 5 d. 12 val. įvyko iškilmingas posėdis ir stovyklos uždarymas. Skambant dainos žodžiams -- "Lietuva brangi..." uždėtos spalvos vakar dienos posėdyje pakeltiems seniorams. Pakeltųjų vardu žodį tarė sen. O. Valaškaitė -- dėkodama už suteiktą garbę būti Korpo! Neo-Lithuania šeimos nariais. Po iškilmingo posėdžio įvyko stovyklos uždarymas ir paskutinį kartą vėliavų nuleidimas. Stovyklos vadovas fil. J. Jurkūnas tarė paskutinį padėkos žodį už stovyklos suruošimą ir lankymą.

Po pietų įvyko antras darbo posėdis, kuriame pranešimus padarė visų padalinių atstovai: Bostono, Chicago, Clevelando, Detroito, New Yorko, Philadelphiajos. Bendras pranešimų vaizdas nėra blogas. Visi padaliniai juda ir pagal esamas jėgas ir sąlygas atlieka užsibrėžtus darbus. Augant kas met padaliniuose narių skaičiui reikia manyti, ateityje bus daugiau padaryta.

I. VIZGIRDAITE dainuoja literatūros vakare, R. Dilbos nuotrauka

nužį, kad jis išreiškė jos jausmus, skausmus, vargus ir kančias. Jis buvo mūsų kentėjusios tautos poetas, ir dabar jis yra jos guodėjas ir stiprintojas.

MALE

TURRET LATHE

Set up and operate, must have job shop experience, minimum 7 years. A 3-day weekend every weekend with our 4-day, 10-hr. plan. Company benefits.

MCM

1432 EAST 47 ST. 881-1280
CLEVELAND, OHIO (69-70)

PERFECT POSITION OPEN

Would you like to work for the most progressive motor repair company in the country? Have opening for superintendent with experience required in AC, DC, single phase and electrical apparatus repair. Shop presently has 7 electrical repair men. For information write

ROMANOFF ELECTRIC MOTOR SERVICE

P. O. Box 64,
Defiance, Ohio 43512
419-782-9231
ask for Orlo McKean (68-72)

Diskusijose dėl Korporacijos veiklos kalbėjo nemažai atstovų. Pasidomėjimų ir sugestijų buvo nemažai patiekta. Dėl Korporacijos prieauglio siūlyta tam reikalui sudaryti komisiją. Buvo plačiai prisiminta ir būsimasis P.L.J. Kongresas. Turint galvoj, kad 1972 m. Korporacija švenčia 50 m. sukaktį nuo įsisteigimo dienos reikės tinkamai atžymėti. Sen. V. Krapauskas mano, kad fil. turi daugiau jaunimui padėti, o ne vien tik įsakinėti. Fil. V. Gruzdis siūlė Tarybos narius proporcingai rinkti iš visų padalinių, o ne vien iš ten, kur Vyr. Valdyba sudaroma. Fil. M. Šimkus mano, kad geriau prie V. Valdybos, nes reikalui esant daug lengviau sušaukti. Prasyta jaunimo daugiau rašyti spaudai.

Pageidaut, kad neolituas-ė neprivalėtų dalyvauti kitose organizacijose, kurių nusistatymas prieštarauja Korporacijos ideologijai. Nutarta pasiųsti sveikinimą Gen. Konsului dr. P. Daužvardžiui linkint greičiau pasveikti.

Toliau sekė naujos Vyr. Valdybos ir kitų valdomųjų organų rinkimas. Nominacijų komisijai pasiūlyti į Vyr. Valdybą išrinkti: Fil. Jonas Valkiūnas, Edas Modestas, Audronė Pavilciūtė, Bronius Kasakaitis ir Juozas Jurevičius. Kontrolės komisija liko ta pati. Stipendijų ir Šalpos Fondo komisija nerinkta, nes tas darbas nutarta prijungti prie Vyr. Valdybos. Garbės Teismas liko tas pats.

Suvažiavimui besibaigiant atvyko ponai A. ir

A. SIMONAITYTE dainuoja literatūros vakare, akompanuojant Ž. Modestienei, R. Dilbos nuotrauka

M. Rudžiai, kurie šeštadienį, rugsėjo 4 d. per Lietuvos Radio Forumą plačiai pagarsino šį suvažiavimą ir stovyklą. Ačiū jiems. 8:30 vakare suvažiavimas baigtas Tautos himnu.

Taip pasidalinę išpūdziais suvažiavimo dalyviai grįžo į savas kolonijas.

J. Jurevičius

MALE

WANTED EXPERIENCED COMBINATION STRUCTURAL STEEL FITTERS—WELDERS. With ability to read Blueprints and Weld.

Must have job shop experience. FOR ALL 3 SHIFTS CONCORD CORPORATION 4570 LAWDALE RD. SAGINAW, MICH.

(67-71)

RN'S AND LPN'S for afternoon shift, modern newly acquired nursing home in Northwest Suburb, non-profit community agency, offering excellent salary, fringes, medical coverage and working conditions. 313-933-6190. for appointment. (67-70)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

Šių metų abiturientai

Šie abiturientai bus pristatomi lietuvių visuomenei Trečiajame Rudens baliuje spalio 9 d. Clevelande.

Vida Čyvaitė studijuos šv. Jono Universitete Gailėstingųjų seserų kursą.

Gintaras Degesys studijuos Kenyon College, Gambier, Ohio Prieš-medicininius mokslus.

Eglė Giedraitytė, priklausė National Honors Society, Student Council ir Athletic Association, studijuos Cleveland State Universitete kūno kultūrą.

Vidas J. Klimaitis studijuos Case Western Reserve Universitete Pre-mediciną.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

Jūlytė Staškūnaitė studijuos Ohio State Universitete, Gailėstingųjų seserų kursą.

Šarūnas S. Stempužis, studijuos Cleveland State Universitete kalbas ir istorijos mokslą.

Marytė Ežerskytė, priklausė National Honors Society, studijuos Cleveland State Universitete biologiją.

Saulius Obelenis — Cleveland State Universitete studijuos sąsąskaitą — prieš teisiniam fakultete.

Solistė Vanda Stankienė

LIETUVIŲ KLUBAS UŽGYRĖ PERKO KANDIDATŲ

Lietuviams plačiai žinomas Ralph J. Perk, Respublikonų partijos kandidatas į Clevelando burmistrus nominacijoms rugs. 28 dieną, gavo užgyrimą dienraščio The Plain Dealer.

Algirdas Nagevičius — Cleveland State studijuos meną.

Algirdas Skrinska — Massachusetts Technologijos institute studijuos fiziką.

Užgyrimą jo kandidatūros padarė ir Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas valdybos posėdyje rugs. 15 d., ir nutarė darbuotis rinkimų vajuje, jeigu bus numinuos.

Nominacijų balsavimas bus rugs. 28 d. Galutiniai rinkimai — lapkričio 2 d.

Perko vajui vadovauti rugs. 16 d. atidaryta patalpos Ontario gatvėje. Jo vajui į darbą įsijungė eilė lietuvių veikėjų.

Perko vajuos sagas ir literatūrą galima gauti Lietuvių Klubu valdyboje, Lithuanian Village, Inc., patalpose, 877 East 185th St., vakarais.

Dirvos metinio koncerto ir balius, rengiamo rugsėjo 25 d., šv. Jurgio parapijos salėje proga, programoje lietuviams sveikinimus įsidėjo U. S. Senatorius William B. Saxbe ir du burmistro kandidatai — George Voinovich, Ohio seimelio atstovas iš Cleveland, ir Ralph J. Perk, County Auditor. (Ks)

DAINOS IR LITERATŪROS VAKARAS

Tėvynės Garsų radijas rengia įdomų ir retą lietuviškos dainos ir grožinės kūrybos vakarą sekmadienį, lapkričio 14 d., 4 val. p. p.

Programą atliks iškilioji mūsų naujosios muzikos ir liaudies dainų interpretatorė solistė Aldona Stempužienė, dramaturgas Kostas Ostrauskas ir poetai Kazys Bradūnas ir Rimas Vėžys.

Pirmą kartą toks intymus dainos ir literatūros vakaras įvyks Clevelando Muzikos Instituto Le Pavilion salėje, kurios akustika ir dydis kaip tik labiausiai tinka tokio pobūdžio kameriniams meno įvykiams.

INŽ. R. KUDUKIS ŠALPOS SONDE

Iki šiol veikęs United Appeal vardu fondas, rengiantis šių metų vajui, pavadintas Greater Cleveland United. To fondo valdybą sudaro didieji Clevelando industrialistai ir pramoninkai ir greta jų vykdomasis štabas.

Ateinančio vajuos metu nutarta surinkti per 20 milijonų dolerių. Į Greater Cleveland United įjungiamos ir etninės grupės. Į Patikėtinių (Trustees) Tarybą pakviestas lietuvis inž.

DIRVOS RUDENS BALIUS

1971 m. rugsėjo 25 d.
ŠV. JURGIO PARAP. SALĖJE
Pradžia 7:30 val. vak.

Automobilių aikštė bus policijos saugoma.

Programoje:

Solistė VANDA STANKIENĖ ir
NEO-LITHUANIA orkestras.

BILJETAS ASMENIUI 9 DOLERIAI. BUS DUODAMA KARŠTA VAKARIENĖ, KAVA, PYRAGAIČIAI IR GĖRIMAI. VIETAS PRIE STALŲ PRAŠOME IŠ ANKSTO REZERVUOTIS PAS K. KARALI, TEL. 462-2419, J. MOCKŲ, TEL. 681-5295, V. STUOGI, TEL. 486-2387, ARBA DIRVOJE, TEL. 431-6344. STALAI 10 ASMENŲ.

Raimundas Kudukis ir du ukrainiečiai, Nicolas Bucur ir dr. Michael Pap.

Inž. R. Kudukis yra senatoriaus William Saxbe specialius įgaliotinis šiaurinėje Ohio dalyje, Tautybų Sąjūdžio sekretorius, Baltic Echoes radijo programos vedėjas, Lithuanian Village, Inc. vedėjas. (Ks)

ŠAULIŲ KUOPOS VEIKLA IR GEGUŽINĖ

Rugsėjo 12 d. O. K. Pautienų sodyboje įvyko Clevelando Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė ir valdybos posėdis. Nežiūrint nevisai palankaus oro, gegužinėn atsilankė gausus būrys šaulių ir svečių. Ta proga, kuopos pirmininkas pas save sušaukė kuopos valdybos posėdį, kuriame paaiškėjo, kad augant kuopos narių skaičiui didėja ir šaulių veiklos darbas. Savaimė atsirado reikalas valdybos narių skaičių padidinti ir pertvarkyti pareigas. Spaudos ir informacijos reikalus pavesta tvarkyti teisininkui J. Krygeriui, kuris lietuviškai visuomenei yra žinomas kaip žurnalistas ir Teisininkų Draugijos Garbės Teismo pirmininkas. Kuopos išdėtininku parinktas A. Mikoliūnas, kuris šaulių Centro valdybos pirmininkui pavedė prieš 9 mėnesius sušaukė clevelandiečių susirinkimą ir buvo įsteigta Clevelando šaulių kuopa, kuri dabartiniu metu smarkiai progresuoja darbu ir narių skaičiumi. Taip pat į valdybą kooptuotas šaulys K. Bruožis transporto ir parengimams talkininkauti.

Spalio 17 d. ruošiamas vėliavos šventinimas. Šventinimo iškilmės bus atliktos šv. Jurgio bažnyčioje ir kitos iškilmės įvyks parapijos salėje. Vėliavos krikšto tėvais sutiko būti senas Lietuvos šaulys muzikas A. Mikulskis ir Irena Kapčienė, ji yra ir šaulių vėliavos mecenatė. Muzikas A. Mikulskis visas savo fizines ir dvasines jėgas atiduoda lietuvių ir pavergtos Lietuvos garsinimui. Nors Čiurlionio Ansamblys buvo nuvykęs į Pietų Ameriką su daina ir šokiais, bet pavergtai Lietuvai padarė propagandos politiškai, kurios nenupirksi už milijoną dolerių.

Rugsėjo 26 d., sekmadienį, Clevelando šauliai at-

liks šaudymo pratimus. Laikė gegužinės du Clevelando lietuviai padavė pareiškimus ir įstojo į šaulių kuopą. Gegužinėje skanius valgius ir saldumynus parūpino šaulių moterų sekcija, o gėrimais rūpinosi šauliai: Šarkauskas, Grincius ir K. Bruožis. Šauliai Smelsoriai paaugojo laimėjimui dovaną, kurios pilnas gerai papildė silpną šaulių kuopos iždą. Gegužinės dalyvių palinksmo lietuviškų plokštelių muzika, kuria pasirūpino šaulys Kapčius. Prie užkandžių ir vėsinančių gėrimų besikalbant ir diskutuojant šaulių reikalais, laikas labai greitai prabėgo. Žinoma, buvo daug kas kalbėti ir diskutuoti, nes į vėliavos šventinimo iškilmes laukiama atvykstant iš Kanados, Detroito ir Chicagos apie 8 šaulių vėliavos su uniformuotais šauliais. Jau temstant, šauliai ir svečiai su pakelta nuotaika išsiskirstė su daugybe planų šaulių veiklai praplėsti.

Dr. K. Pautienis

• Arenoje rugsėjo 23 d. įvyks sensacingos imtynės tarp The Sheik ir Bobo Brazil. Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gaunami Arenoje ir Richman's krautuvėje miestė.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 25 D. Tradicinis Dirvos vakaras.

SPALIO 2 D. Clevelando Ateitininkų koncertas.

SPALIO 9 D. Trečiasis abiturientų pristatymas rudens baliuje.

SPALIO 17 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos vėliavos šventinimas ir šventė.

SPALIO 23 D. Grandinėlės "Iškilmingo Trejnio" balius šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 30 D. SLA diena Clevelande.

LAPKRIČIO 14 D. dainos ir literatūros vakaras Clevelando Muzikos Instituto salėje. Dalyvauja — A. Stempužienė, K. Bradūnas, R. Vėžys ir K. Ostrauskas.

LAPKRIČIO 20 D. Čiurlionio Ansambliui pagerbimas.

KOVO 5 D. Grandinėlės koncertas.

KOVO 11 D. Kaziuko mugė Naujosios parapijos salėje.

VOTE

Democratic Primary, City of Cleveland
TUESDAY, SEPT. 28th

For Mayor

(Vote for not more than one)

James M. Carney

Carney for Mayor Com. Sally A. Fridrich, Sec'y, 19323 Davinwood Dr., Cleve., O 44135

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Pianistas Antanas Smetona š.m. rugsėjo 25 d. 8:30 v. duos piano rečitalų Willoughby, The School of Fine Arts, 3811 W. Spaulding St., kur jis pakviestas muzikos dėstytoju šiam sezonui, o taip pat nuo šio rudens jis vadovauja piano klasei John Carroll universitete Clevelande.

BOSTONO LITUANISTINĖ MOKYKLA

Bostono lituanistinė mokykla veikia jau per dvidešimt metų, žinoma, tik šeštadieniais. Mokyklą lanko veik kas metai toks pats skaičius mokinių — apie 120-130. Mokykla yra išleidusi gana gerą skaičių abiturientų. Dalis jų yra tos pačios mokyklos mokytojai. Mokyklos vedėjas ir šiais metais yra rašytojas Antanas Gustaitis, bet dalis mokytojų pasikeitė: vieni pavagsta, o kiti susilaukia šeimos padidėjimo. Todėl vis ateina naujų. Šiais metais mokytojauja be vedėjo dar — Nijolė Baškytė, Aldona Dabrilaitė, Aldona Dabrilienė, Paulina Kalvaitienė, Liuda Senutienė, Renata Špakevičienė, Karolis Drunga, Algis Makaitis, Antanas Mažiulis ir Simonaitis. Mokykloje veikia visos klasės: pradžios mokyklos ir gimnazijos. Dalis mokinių yra iš gana toli. Tėvai atveža po keliasdešimt mylių. Turime ir tokių tėvų, kurie ir gyvendami visai arti mokyklos, savo vaikų į ją neleidžia.

MOKYKLOS BANKETAS

Mokyklos tėvų komitetas, kurį sudaro: Romas Šležas, Ona Adovavičienė, Gintaras Čepas, Veronika

Gavelienė ir p. Matulaitienė, rengia mokyklos palaišymui banketą. Banketas įvyks spalio 9 d. Pradžiai 6:30 val. vakaro. Bilietus į banketą jau ir dabar galima užsisakyti pas R. Šležą, tel. 282-2158, ir pas G. Čepą 472-4956. Bankete bus meninė programa, kurią atliks jaunimas, Onos Ivaškiienės vadovaujamas tautinių šokių ansamblis. Veiks bufetas, bus šokiai. Visų pareiga palaikyti lituanistinę mokyklą. Atsilankymas į banketą jau yra palaikymas.

• Kapitonas dr. Jurgis Gliudys, išbuvęs metus Vietname, sugrįžo į Jungtines Valstybes.

Vietname jis dirbo J. V. Armijos teisme prokuror. Pailsėjęs savo tėvų globoj, išvyko į naują paskyrimą, į San Francisco, kur dirbs teisijų patarėju prie Šeštosios Armijos štabo.

• Elektrocheminės Draugijos (The Electrochemical Society) pusmetinis suvažiavimas įvyks Clevelande Sheraton-Cleveland viešbutyje spalio mėn. 3-7 d.d. Banketo metu antradienio vakarą programą išpildys Grandinėls šokių ansamblis, vadovaujamas Liudo Sagio. Lietuviai mokslininkai skaitė pranešimus suva-

Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyrius rugsėjo 10-12 d. prie Pymatuning ežero suruošė stovyklą, kurioje buvo diskutuojamos studentiškos problemos. Nuotraukoje, dalis stovyklautojų diskusijų metu. R. Burkutės nuotrauka

E. CHICAGOS LB APYLINKĖS SUSIRINKIMAS NEPRITARIA LIETUVOS REIKALŲ KOMISIJOS STEIGIMUI

LB-nės East Chicagos apylinkės valdyba, š. m. rugsėjo 5 d. sušaukė visuotinį susirinkimą, aptarti JAV LB Centro valdybos aplinkraštį Nr. 12.

Susirinkimui praversti buvo pasidalyta valdyba. Tokiu būdu prezidiumą sudarė pirm. K. Čiurinskas ir sekr. B. Vilutienė.

Valdybos pirmininkas K. Čiurinskas pranešė, kad baigiama sudaryti East Chicagoje ir apylinkėse gyvenančių lietuvių kartoteka. Iš turimų dvynių matosi, kad apylinkėse gyvena daugiau lietuvių, kaip pačiame mieste. Tai yra nepageidaujama kaimynų pasekmė, nes miestus baigia užgožti spalvotieji, o su jais ateina ir įvairūs nusikaltimai. Žmonės likviduoja turimas nuosavybes ir kraustosi į saugesnes vietas, nors dėl to turi nuostolių ir nepatogumų (nutolsta nuo darboviečių).

Vasaros metu surengta gegužinė Jonyno gyvenvietėje buvo sėkminga. Atsilankė daug žmonių ir turėta pelno.

Pirm. K. Čiurinskas perskaitė LB Centro valdybos aplinkraštį Nr. 12. Šiame aplinkraštyje vicepirmininkas visuomenininkas reikalams Algimantas Gečys ipareigoja apylinkių valdybą sudaryti Lietuvos Reikalų komisijas. Šios komisijos sudaromos prie apylinkių valdybų iš 5 ar daugiau asmenų. Komisijų veiklos amžius nenustatytas, skiriama iki gyvos galvos. Apylinkių valdybos komisijos narių negali atleisti be Centro valdybos sutikimo. Paskiria apylinkės valdyba, o atleidžia Centras. Tokiu būdu susiaurinama apylinkės valdybos galia. Apylinkių valdybos ipareigojamos komisijas sudaryti, jas išlaikyti ir finansuoti. Ką reiks daryti, kai tos komisijos sudarys tokius biudžetus, kad apylinkės nepajėgs pakelti?

Komisijų darbo laukas irgi yra platus, galima sakyti, neribotas. Komisijoms

žiavime yra dr. R. L. Barauskas iš General Telephone & Electronics "Characterization of Plated Wire Produced from a Basic Nickel-Iron Solution", dr. S. V. Galginitis iš General Electric "Planar Processing for Gallium Phosphide Light-Emitting Diode Arrays" ir dr. Saulius Simoliūnas iš Burroughs "The Role of Nickel Ions in Electroless Copper Deposition".

• A. A. J. Bieliūno nekraloge (Dirva Nr. 64) amžiaus skaitlinėse palikta neįstaisyta klaida. Velioniui buvo ne 76 metai amžiaus, bet 67.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ

Šv. Jurgio parapijos klebonijai Clevelande reikalinga šeiminkė. Dėl sąlygų skambinti klebonui kun. B. Ivanauskui, telefonu (216) 431-5794.

sijos ipareigojamos atlikti sekančius tikslus:

1. Užmegzti ir palaikyti ryšius su amerikiečių žinių šaltiniais (spauda, radija, televizija). Juos sekti, informuoti, atitaisyti klaidingas žinias rašant laiškus spaudai, duodant žodinius pareiškimus per radiją ir televiziją.

2. Talkinti JAV LB Informacijos komisijai, pritaikant jos prisiimtą medžiagą vietos reikalavimams ir pateikiant ją amerikiečių žinių šaltiniams ir politinio gyvenimo vairuotojams (gubernatoriams, senatoriams, burmistrams ir t.t.), prašant paramos Lietuvos bylai.

3. Talkinti JAV LB vienietams (Centro valdybai, apygardų ir apylinkių valdyboms) Lietuvą ar lietuvių liečiančiuose reikaluose:

a) Organizuojant, svarbiam reikalui iškilus, demonstracijas, parašų rinkimų, masinę laiškų bei telegramų siuntimo akciją.

b) Darbuojantis reikiamų įstatymų bei rezoliucijų pravedimui, pav. Tautų praeičiai tirti įstatymo.

c) Ruošiant Lietuvos bylos puoselėjimui amerikiečių tarpe skirtus informacinius seminarus, minėjimus, parodas, koncertus, maldos dienas už Lietuvą.

d) Centro valdybai prašant, remti kitų organizuotų vienetų Lietuvos laisvinimo pastangas, siekiant su tais vienetais bendradarbiavimo".

Perskaičius aplinkraštį, susirinkusieji gyvai diskutavo ir kėlė įvairius klausimus. Apylinkėse raštyje nenumatyta, kad komisijos turi informuoti apie savo veiklą apylinkės valdybą ar susirinkimą. Išėitų, kad komisijos, jas sudarius, veikia nepriklausomai nuo apylinkės valdybos, o valdybos turi jas remti ir finansuoti. Kažkas, kažkur nesiderina ir susikerta.

Po ilgesnių diskusijų ir pasisakymų bei pasiūlysimų susirinkimas priėjo vieningos nuomonės ir nutarė:

Nepritarti prie apylinkės valdybos Lietuvos Reikalų komisijos sudarymui. Nepritarimo motyvai yra šie:

Apylinkėse kur veikia ALTos skyriai, politinį darbą atlieka ALTos skyriaus valdyba. East Chicagos apylinkėje veikia ALTos skyrius, kuriam yra atstovaujamos visos gyvosios organizacijos, neišskiriant nė mūsų bendruomenės apylinkės. ALTos skyrius iki šiol veikė politinėje plotmėje ir atstovavo lietuvių vietinėse administracijose. Kasmet Vasario 16 d. proga išgaudavo iš Gary, Hammondo, East Chicagos burmistrų bei Indianos gubernatoriaus proklamaciją, skelbiančią Vasario 16 -- Lietuvį Dieva. ALTos skyriui jau 30 metų vadovauja čia gimęs lietuvis A. Vinikas. Vasario 16 minėjimas

sutraukia apie 250 asmenų. Garbės svečių tarpe matosi minėtų miestų burmistrai ir dažnai mūsų distrikto atstovai.

LB-nės rengiamuose minėjimuose susirenka apie 50 asmenų. Lygia-grečiai pradėjus veikti prie apylinkės bendruomenės Lietuvos Reikalų komisijai, darbas nepagerės, bet igaus aibes nesusipratimų sąvųjų tarpe, o taip pat ir santykiuose su vietinėmis administracijomis. Ši toks LB-nės Centro valdybos ėjimas sukiršins

Energingas sukaktuvininkas

Labai dažnu atveju lietuviškai veikėjai, kol gyvi, paliekami užmirštyje arba net ir sąmoningai ignoruojami. Tačiau po jų mirties pasipila gausūs nekrologai sužymint gyvenimo detales, darbus, laimėjimus ir nuopelnus. Ar tik pomirtinis veikėjų pagerbimas ir įvertinimas yra tiksliausias tenka gerokai suabejoti. Todėl tebūnie leista man čia atsiilepti dar apie gyvą, sveiką ir energingą, deimantinį amžių sulaukusį mūsų veikėją Miką Klimą.

Mikas Klimas yra gimęs rytų Lietuvoje gražiam Zarasų krašte, Salako valsčiuje, Užsienio vnk. 1896 m. rugsėjo 28 d. Taigi ši mėnesio sueina jam 75 metai amžiaus. Kadangi smulki jo biografinė yra tilpusi "Tėvynės" nr. 32 ir "Dirvos" Nr. 104 1966 metais, tai čia jos nekartosi.

Malonu stebėti ir džiaugtis, kad iki šios dienos Mikas Klimas savo išore ir vidaus nuotakomis netik nerodo jokių nuovargio žymių, bet vis dirba kruta nesustodamas tarytum koks jaunolis. Dar maloniau, kad lietuviškoje dirvoje darbo nevengia ir maloniausia, kad pasiimta darbą atlieka stropiai, sąžiningai ir pavyzdinčiai.

Mikas Klimas yra įsijungęs į šias lietuviškas organizacijas: Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, Amerikos Lietuvių Bendruomenę, Amerikos Lietuvių Tarybą, Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą, Bendrąją Amerikos Lietuvių Fondą (BALFą) kruopščiai ir aktyviai dirbdamas įvairiose pareigose. Tačiau šiuo metu, esant geresnėms ir palankesnėms sąlygoms, daugiausia uolumo ir gal savotiško užsispyrimo parodo dirbdamas SLA Centre, 5-to apskrčio Valdyboje ir 3-čioje kuopoje Elizabete. SLA 5-to apskrčio specialaus

1961 m. sausio mėn 22 d. suvažiavimo metu Centro patalpose, į kurį atsilankė Centro Sekretorius Dr. M.J. Vinikas, pasidžiauge, kad darbas suruošti SLA 52-rajį Seimą atiteko Penktam apskrčio, kuris mūsų organizacijoje turi gerą vardą, kadangi jo ribose esančių kuopų veikėjai per pastaruosius vėjus sugebėjo

vietos lietuvių ir vietoj gero ėnės nesusipratimus ir skaldymą. Lietuvių Bendruomenės uždavinys yra jungti, o ne skaldyti. Koks reikalas verčia Centro valdybą imtis tokių darbų, kurie jau yra dabar gerai atliekami.

Mūsų apylinkėje gyvųjų lietuvių skaičius metai iš metų mažėja ir metiniuose susirinkimuose sunku išrinkti valdybą. Suėjus į konfliktą su ALTa reikalai nepagerės, bet pablogės. Susirinkimo nuomone, ten kur veikia ALTos skyriai ir politinis darbas yra atliekamas, nėra reikalo steigti Lietuvos Reikalų komisijų ir griauti jau dirbamą darbą".

(aj)

naujų narių prirašyme pralenkti visus kitus apskričius. Jis paminėjo kai kuriuos veikėjus ir nurodė Miką Klimą, kuris mažame mieste pralenkė didelius lietuvių centrus ir prirašė daugiausia naujų narių. Šitaip vertintas Mikas Klimas susilaukė didelio dėmesio SLA 52-me Seime ir atitinkamai pagerbtas.

Pagaliau tik už sklandų, sėkmingą darbą ir pastangas kuo daugiau surinkti pinigų šalpos reikalingiems lietuviams M. Klimas BALFo 132 skyriaus pirmininkas Lindene, atsisveikinant su skyriumi, buvo išrinktas Garbės Pirmininku.

M. Klimas užtarnautais garbės titulais ar specialiais pagerbimais nėra užliuluojamas. Atrodo priešingai, nes dar bo tempo, energijos ir išvermės jis nepraprandą.

SLA Centre jis dirba kaipo švietimo Komisijos narys ir kaipo Centrinis organizatorius. Pastarosios pareigos jam suteikė galimybę lankyti ir prirašinėti narius visose kuopose. Kai kuopų organizatoriai laikosi pasyviai, nieko neprirašo ar tik pasitenkina vienu kitu prirašytu nariu, tai M. Klimas pastarojo vėjais metu yra prirašęs apie 50 naujų narių. Jojo prirašytų narių yra Kanadoje, Chicagoje, Philadelphijoje, New Yorke, Brocktone, New Jersey ir kt. M. Klimas kad ir persikėlęs į Brocktoną, labai gražiai ir energingai reiškiasi SLA 3-čioje kuopoje Finansų Sekretoriaus ir kuopos organizatoriaus pareigose kiekvieno vėjais proga vis prirašydamas po keletą naujų narių.

SLA 3-čios kuopos narių ir Valdybos vardu nuoširdžiai sveikinu socializantą Miką Klimą linkėdamas geros sveikatos, pastovios energijos, ilgiausių ir darbingiausių metų!

Sukaktuvininkas su žmona Zosėpastoviai įsikūręs 146 Sawtell Ave., Brockton'e, Mass. Jojo dukrė Regina Šlepetienė ir sūnus Vytautas su savo šeimomis gyvena Bricktown, N.J.

S. Vaičiūnas, SLA 3-čios kp. pirmininkas

Skaityt kit ir platinkit. DIRVĄ

VOTE

Democratic Primary, City of Cleveland
TUESDAY, SEPT. 28th

For Mayor

(Vote for not more than one)

James M. Carney

Carney for Mayor Com. Sally A. Fridrich, Sec'y, 19323 Davinwood Dr., Cleve., O 44135